

برداشت های مردم از پروسه صلح

افغانستان

HEINRICH
BÖLL
STIFTUNG

کانسرسیوم صلح
ماه حوت سال ۱۳۹۸

معرفی نهادهای تطبیق‌کننده سروی

این سروی به پشتیبانی مالی (نهاد هانریش بول) و تطبیق آن در ساحه توسط کانرسیوم صلاح در سراسر کشور صورت گرفته است.

مسئولیت پخش گزارش سروی به دوش کانرسیوم صلاح میباشد که بعد از کنفرانس مطبوعاتی وسیعاً با رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی شریک خواهد شد.

مجتمع صلاح در سال ۲۰۱۳ از طرف پنج نهاد غیرحکومتی برای ساختن قوه مشترکه در ارتباط به مسائل صلح، حکومتداری خوب و امنیت بشری تأسیس شد. فعلاً مجتمع صلاح از شش نهاد جامعه مدنی افغان که شامل: مرکز تعلیمی زنان افغانستان (AWEC)، همکاری برای صلح و همبستگی (CPAU)، برابری برای صلح و مردم سالاری (EPD)، اداره آموزش و تحقیق صلح (PTRO)، موسسه انکشافی سنایی (SDO)، و دفتر ارتباط (TLO) میباشد، تشکیل شده است.

هدف اساسی مجتمع صلاح تقویه ظرفیت محلی در ساحه صلح، حکومتداری، تحقیق و انکشاف برای بلندنمودن صدای جامعه مدنی فراگیر که شامل مناطق دهاتی و شهری (علماء و بزرگان)، رسانه‌ها و غیره میباشد، است. علاوه برین، مجتمع صلاح در حال حاضر در ۳۴ ولایت کشور موفقانه فعالیت مینماید.

نویسنده گزارش این سروی محمد عثمان طارق و توسط تیم تخنیکی که اعضای آن میرویس وردک، دوکتور محمد نجیب عزیزی، رحمت الله امیری و محمد مرتضی حقیقت میباشد، مرور شده است. ترجمه گزارش این سروی توسط انجنیر عبدالرحیم خرم به زبان دری صورت گرفته است.

تبصره:

این سروی و گزارش تحلیلی آن به کمک مالی نهاد هانریش بول (Heinrich Böll Stiftung) انجام شده است. هرنوع مسئولیت در قبال محتوای آن به دوش نهاد‌های تطبیق‌کننده بوده و به هیچوجه نظر موسسه تمویل‌کننده را منعکس نمی‌سازد.

فهرست مطالب

۵	۱. خلاصه.....
۹	۲. موانع در برابر پروسه صلح و افراط گرایی جوانان افغان.....
۹	۲,۱ چالش ها وموانع عمده در راه صلح پایدار.....
۱۳	۲,۲ دلایل عمده پیوستن جوانان به گروه های مسلح.....
۱۵	۳. اراده سیاسی.....
۱۵	۳,۱ اعتماد مردم روی اراده سیاسی دولت برای صلح.....
۱۷	۳,۲ اعتماد مردم بر اراده سیاسی طالبان برای صلح.....
۱۹	۳,۳ نتایج مذاکرات مستقیم صلح.....
۲۰	۳,۴ قبولی موافقتنامه صلح از جانب طالبان.....
۲۲	۴. نمایندگی.....
۲۲	۴,۱ چه کسی در مذاکرات صلح نمایندگی بهتری از شما کرده میتواند؟.....
۲۴	۴,۲ نقش دولت افغانستان در مذاکرات صلح.....
۲۶	۵. استراتژی و محتوی.....
۲۶	۵,۱ محتوی پیشنهاد شده برای اجندای مذاکرات صلح.....
۲۷	۵,۲ چه چیزی در بدل صلح داده شده میتواند؟.....
۲۹	۵,۳ استراتژی های موثر برای آوردن صلح.....
۳۱	۵,۴ تقاضا برای آتش بس.....
۳۳	۶. فعالین عمده (کلیدی)/اطراف ذیدخل.....
۳۳	۶,۱ برای صلح چه کاری شده میتواند؟.....
۳۵	۶,۲ توقعات مردم از کشورهای همسایه.....
۳۷	۶,۳ توقعات مردم از موسسه ملل متحد، جامعه بین المللی و موسسه همکاری های اسلامی.....
۴۰	۷. میتودلوزی.....
۴۰	مرحله اول: فعالیت های قبل از رفتن به ساحه در چهار بخش ذیل:.....
۴۱	مرحله دوم: فعالیت ها در جریان کار ساحوی.....
۴۲	مرحله سوم: بعد از کار ساحوی.....
۴۴	۸. نکات اخیر.....
۴۶	۹. ضمایم.....
۴۶	ضمیمه اول: عناوین و نکات پیشنهاد شده برای اجندای گفتگوهای صلح.....
۴۹	ضمیمه دوم: تفاوت تعداد مصاحبه های پلان شده و عملی شده در هر ولایت.....
۵۰	ضمیمه سوم: تقسیم بندی مناطق.....
۵۰	ضمیمه چهارم: پرسشنامه.....

۱. خلاصه

در مورد صلح و منازعه به صورت روزمره اطلاع می یابیم، اما باید بدانیم که مردم در مورد صلح و منازعه امروزی چه فکر می کنند؟ مجتمع صلاح، با کمک مالی نهاد هانریش بول (HBS)، به تعداد ۶۸۶۹ تن در سراسر کشور در باره برداشت شان از صلح، منازعه و سایر مسایل مربوط نظر خواهی انجام داد. هدف عمده این مطالعه بلند کردن صدای مردم عام در ارتباط با تلاش فعلی ایالات متحده آمریکا برای یک حل سیاسی جهت خاتمه بخشیدن منازعه طولانی افغانستان میباشد. تلاشی که در دو سال اخیر - ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ - در مورد آوردن صلح در افغانستان صورت گرفته در ۱۶ سال قبل از آن یعنی بعد از سقوط رژیم طالبان به این وسعت صورت نگرفته بود که در دو سال اخیر ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ تلاش جدی با اشتراک حکومت افغانستان، نخبگان سیاسی، ایالات متحده آمریکا، اتحادیه اروپا و سایر کشورهای منطقه و خارج از منطقه، و همچنان طالبان صورت گرفت.

چالش ها در برابر صلح پایدار کدام اند؟ نظر مردم در مورد اراده سیاسی طرف های درگیر برای صلح چیست؟ نقش کشورهای همسایه و جامعه بین المللی در پروسه صلح چه میباشد؟ اینها تنها چند نمونه از سوالاتی است که این سروی به آن پرداخته است. نتیجه سروی روی پروسه صلح، با در نظر داشت مذاکرات صلح بین طالبان و ایالات متحده آمریکا و نیز مذاکرات بین الافغانی در آینده نزدیک، تمرکز داشته است.

سروی در بین ۲۵ قوس الی ۱۰ ماه جدی سال ۱۳۹۸ صورت گرفته که شامل سه مرحله میباشد. مرحله اول شامل آمادگی های قبل از کار ساحوی: ترتیب پرسشنامه، آموزش سرویران، آزمایش پرسشنامه در ساحه، ترتیب پلان جمع آوری معلومات Data و درست کردن دیتابیس برای درج معلومات می باشد.

در مرحله دوم معلومات از طریق مصاحبه های رویاروی با افرادی که از طریق نمونه گیری اتفاقی انتخاب شده بودند، جمع آوری گردید. تعداد مصاحبه شوندگان به اساس نفوس هر ولایت تعیین گردیده بود. در هر واحد نمونه گیری ده (۱۰) مصاحبه صورت گرفت. پنج فیصد تمام مصاحبه ها از طرف تیم مشترک ناظرین نظارت گردید تا کیفیت و شفافیت جمع آوری معلومات را تحت یک میکانیزم جدی کنترل نموده و نیز مهارت های سرویران را ارتقا بخشند. ناظرین به تعداد ۳۴۳ مصاحبه را در ساحات مختلف نمونه گیری در سراسر کشور نظارت نمودند. تیم ناظرین همچنان جوابات ۸ فیصد شاملین سروی، یعنی ۵۱۱ مصاحبه را بعد از انجام سروی بازرسی کردند که از چهار بر پنج (۸۲٪) مصاحبه شوندگان درین بازرسی پاسخ مثبت دریافت کردند، تنها حدود ۱۸ فیصد مصاحبه شوندگان که اکثراً در ساحات نا امن سکونت دارند حاضر به همکاری با تیم بازرسی نشدند و یا از انجام مصاحبه با تیم منکر گردیدند.

مرحله سوم پروژه فرستادن پرسشنامه های تکمیل شده از تمامی ولایات بشکل (کاپی سکن شده) به مرکز را در بر می گرفت تا تیم اندراج معلومات (data entry) جوابات را ثبت نماید. مشاور تحقیق، معلومات

درج شده را تنظیم، ترتیب و تصفیه نموده و از جمله ۶۸۶۹ مصاحبه، حدود ۴۲۱ آنرا مردود دانست، بنابر آن نتایج سروری به اساس ۶۴۴۸ مصاحبه باقیمانده ترتیب گردید. امکان غلطی درین سروری $\pm ۱,۱۸$ و فیصدی اعتبار آن ۹۵ فیصد میباشد.

این سروری بیانگر نظریات ۶۴۴۸ تن در ۳۴ ولایت کشور درباره صلح و منازعه میباشد و شامل افرادی که در ولسوالی های نا امن زندگی می کنند، و نیز آنهایی که در مراکز امن تر شهری بسر می برند، میشود.

سروری به سوالات و مسایل مربوط به صلح و اینکه مردم در باره آنها چه فکر می کنند، پاسخ داده است. در این نظر سنجی سعی شده تا موانع صلح پایدار و دلایل اینکه چرا جوانان به گروه های مسلح میپوندند، شناسایی شود. اشتراک کنندگان در سروری عوامل عمده نا امنی و موانع در راه صلح در افغانستان را گروه داعش و مداخلات کشور های همسایه (۱۱٪)، فساد اداری و عدم حاکمیت قانون (۹٪)، حضور نظامیان خارجی، اداره ضعیف ولایتی و فقر (۸٪)، گروه های تروریستی خارجی و مافیای مواد مخدر (۷٪) وانمود کردند. بنظر آنها حکومتداری بد (۵۵٪) موانع در راه صلح را تشکیل میدهد و علت عمده پیوستن (۲۸٪) جوانان به گروه های مسلح دلایل اقتصادی میباشد.

ما همچنان از افغانها درباره اعتماد آنها از اراده سیاسی دولت و طالبان برای صلح و اعتماد به اینکه همه گروه های طالبان توافق نامه صلح را با کلیت آن خواهند پذیرفت، پرسیدیم. سه چهارم مردم (۷۹٪) کاملاً اطمینان داشتند و یا تا حدی مطمئن بودند که دولت اراده سیاسی برای برقراری صلح دارد، در حالیکه (۶۳٪) آنها درباره اراده سیاسی طالبان مطمئن بودند. تفاوت بزرگ در مورد اراده سیاسی طالبان به صلح در مناطق مختلف مختلف بود. بلندترین درجه اعتماد (۸۱٪) در مناطق جنوب غرب وجود داشت. به درجه دوم (۷۵٪) مردم در شرق کشور به اراده سیاسی طالبان برای صلح باور داشتند. همچنان (۸۶٪) فیصد باشندگان مناطق جنوب غرب باور داشتند که مذاکرات مستقیم بین دولت و طالبان به صلح می انجامند. در جنوب شرق (۸۳٪) و در شرق کشور (۸۰٪) به نتایج مذاکرات صلح باور قوی داشتند. مردم مناطق شمال غرب بیشترین ناباوری را در باره آمدن صلح از طریق مذاکره بین دولت و طالبان اظهار کردند، طوریکه (۳۶٪) آنها یا بی باور بودند و یا معلومات نداشتند.

در مورد اینکه چه کسی نمایندگی بهتر و مؤثر آنها را در مذاکرات صلح کرده میتواند، و اینکه نقش دولت را درین مذاکرات چگونه می بینند، نتایج ذیل بدست آمد:

تقریباً دو پنجم مردم (۳۹٪) دولت را نماینده خود در مذاکرات دانستند، (۱۵٪) نماینده های قربانیان جنگ و (۱۳٪) هم نماینده جامعه مدنی را شایسته نمایندگی شان میدانند. ده فیصد جواب دهندگان عقیده داشتند که زنان نمایندگی بهتر آنها در مذاکرات صلح کرده میتوانند و (۹٪) هم احزاب و گروه های سیاسی را مناسب نمایندگی شان دانستند. عده هم بزرگان قوم / علمای دین و نیز جوانان را (۷٪) را مناسب نمایندگی

خود می دیدند. همچنان دوسوم پاسخ دهندگان (۶۱٪) نقش دولت در مذاکرات را خیلی مهم (۴۹٪) و یا مهم (۱۲٪) وانمود کردند، اما کمتر از یک سوم آنها (۳۲٪) نقش دولت در مذاکرات با طالبان را بی اهمیت می دانند.

سروی نظر مردم در مورد استراتژی مذاکرات و محتوای پیشنهادی برای اجندای صلح نیز گرفته شد. همچنان از آنها پرسیده شد که چه چیزی را در بدل صلح میخواهند از دست بدهند. با توجه به اهمیت آتش بس در مذاکرات، سوال شد که آیا میخواهند در آینده آتش بس صورت گیرد؟ اکثریت قاطع مردم (۹۳٪) خواهان آتش بس بودند. مصاحبه شوندگان همچنان پیشنهاداتی برای شاملین مذاکرات، منجمله افراد ملکی جامعه، کشورهای همسایه و جامعه بین المللی ارائه کردند.

به جواب اینکه چه مواردی در اجندای مذاکرات شامل شود، جواب های ذیل دریافت شد:

۱. آتش بس و ختم جنگ
۲. حقوق زنان
۳. صلح پایدار
۴. ارزش دادن به خواسته ها و پیشنهادات مردم
۵. تامین امنیت
۶. تعهد دولت و طالبان به کامیابی مذاکرات صلح
۷. بحث روی نکات مهم در مورد استراتژی انکشافی کشور
۸. رهایی محبوسین
۹. فعالیت های اقتصادی در منطقه، و سهمگیری افغانستان در آن
۱۰. قانون اساسی کشور

در خاتمه، هدف سروی تقویت صدای مردم عام در مذاکرات صلح بود. سروی نه تنها روی تهیه مواد برای مذاکرات تمرکز داشت، بلکه سعی کرده مردم را تشویق به سهمگیری و فعالیت در آوردن صلح نماید. در حالیکه پروسه صلح فی الحال از جانب خارجی ها و نخبگان سیاسی به پیش میرود، جواب های مردم نقش برجسته تر جامعه مدنی، بزرگان قوم و سایر افراد جامعه را مهم و ضروری میدانند.

سروی واضح میسازد که علت عمده پیوستن جوانان به گروه های مسلح عوامل اقتصادی و بیکاری میباشد، و مسایل عقیدتی بخش کوچک این امر را احتوا می نماید. مردم عقیده دارند که جنگ در افغانستان ابعاد محلی، منطقوی و بین المللی دارد باوجود این مردم علاقه مند اند که مستقیماً در تلاش های صلح سهم بگیرند. این امر نشان میدهد که مردم به نقش و توانایی خود در ایجاد صلح پایدار باور قوی دارند. نتایج سروی نشان داد که حقوق زنان باید در صدر اجندای مذاکرات قرار داشته باشد و نقش دولت در مذاکرات

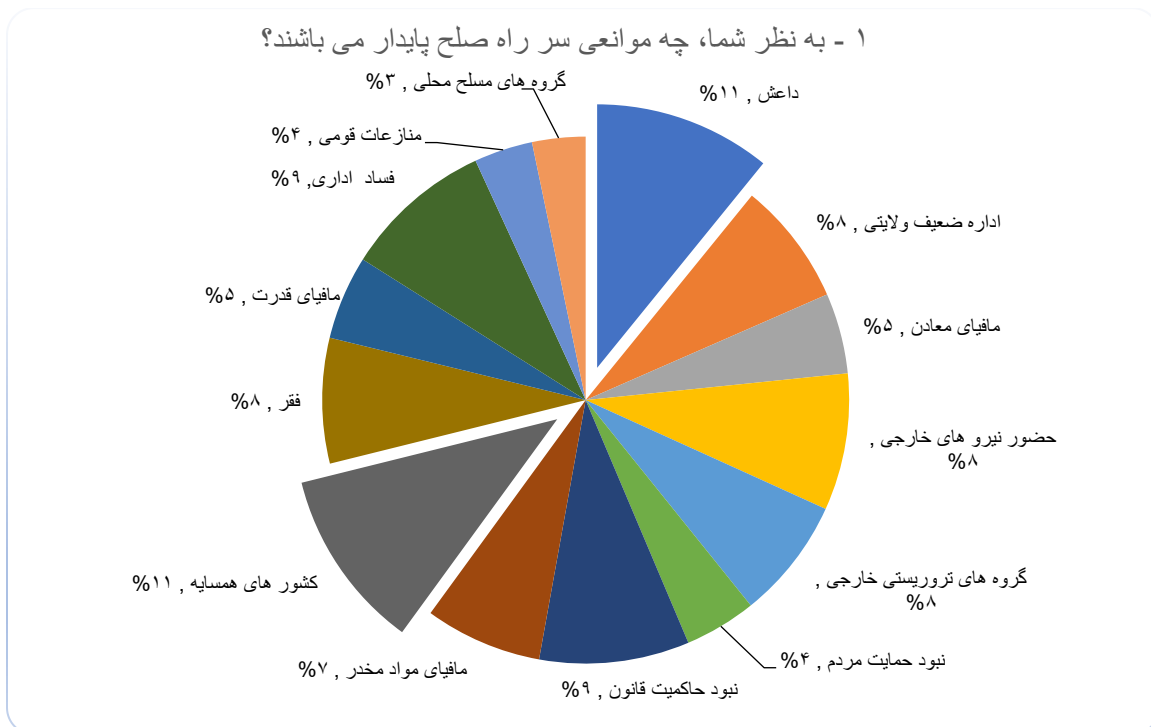
باید برجسته باشد. همچنان تصریح گردید که خانواده های قربانیان، جامعه مدنی و سایر گروه ها میتوانند نمایندگی شایسته در مذاکرات صلح از آنها نمایند. قابل ذکر است که اکثریت مردم نمی خواهند که دست آوردهای ۱۸ سال اخیر را از دست دهند.

۲. موانع در برابر پروسه صلح و افراط گرایی جوانان افغان

به دنبال اولین مذاکره صلح بین امریکا و طالبان در سال ۱۳۹۷ در دوحه (قطر)، پروسه صلح کند تر از آنچه افغانها توقع داشتند به پیش می‌رود. درین همه پرسی در باره چالش‌ها و علل کندی پروسه سوال شد. از مردم در باره موانع در راه صلح و توانایی گروه‌های مسلح در جلب و جذب گسترده جوانان افغان پرسش بعمل آمد. این بخش شامل دو قسمت می‌باشد که به جواب هر دو سوال پرداخته شده است. بخش موانع صلح به نوبه خویش به دو بخش داخلی و خارجی تقسیم شده است.

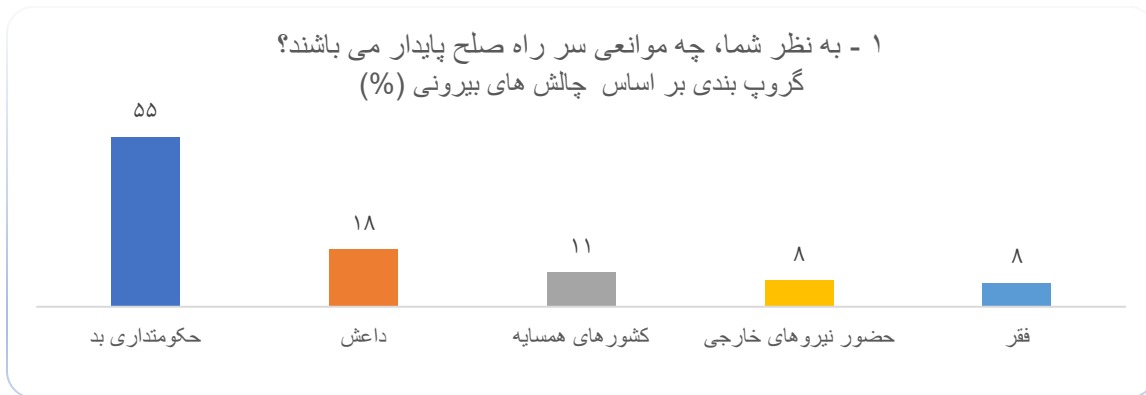
۲,۱ چالش‌ها و موانع عمده در راه صلح پایدار

اکثریت مصاحبه‌شوندگان وجود داعش و مداخلات کشورهای همسایه را علل عمده تأخیر در ایجاد صلح پایدار می‌دانستند (۱۱٪). به درجه دوم فساد اداری و عدم حاکمیت قانون (۹٪)، حضور قوای خارجی، اداره ضعیف ولایتی و فقر (۸٪)، گروه‌های تروریستی خارجی و مافیای مواد مخدر (۷٪)، مافیای معادن و مافیای قدرت/زورمندان (۵٪)، عدم پشتیبانی مردم و منازعات قومی (۴٪) و بالاخره حضور ملیشه‌های محلی (۳٪)، علل بعدی موانع در راه صلح در کشور دانسته شدند.

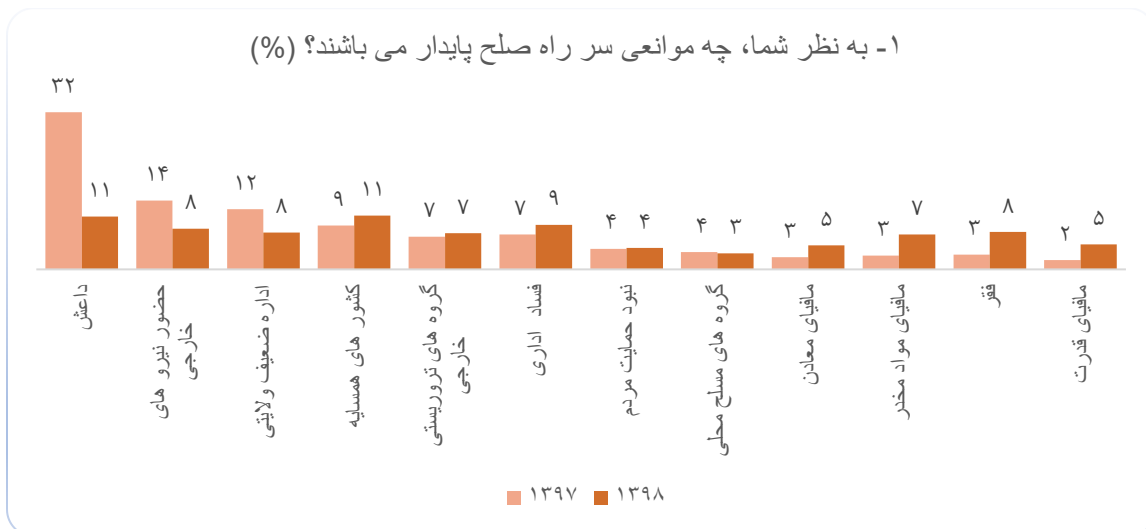

چالش‌ها در مقابل صلح، که حکومتداری بد بخش بزرگ آنرا تشکیل می‌دهد، در جوابات ۵۵ فیصد اشتراک کنندگان سروی انعکاس یافته است. یک پنجم مردم (۱۸٪) داعش و گروه‌های تروریستی خارجی

را چالش درجه دوم برای صلح در کشور دانسته اند. همچنان کشورهای همسایه (۱۱٪)، فقر و حضور نیروهای خارجی (۸٪) در درجه سوم و چهارم قرار دارند.

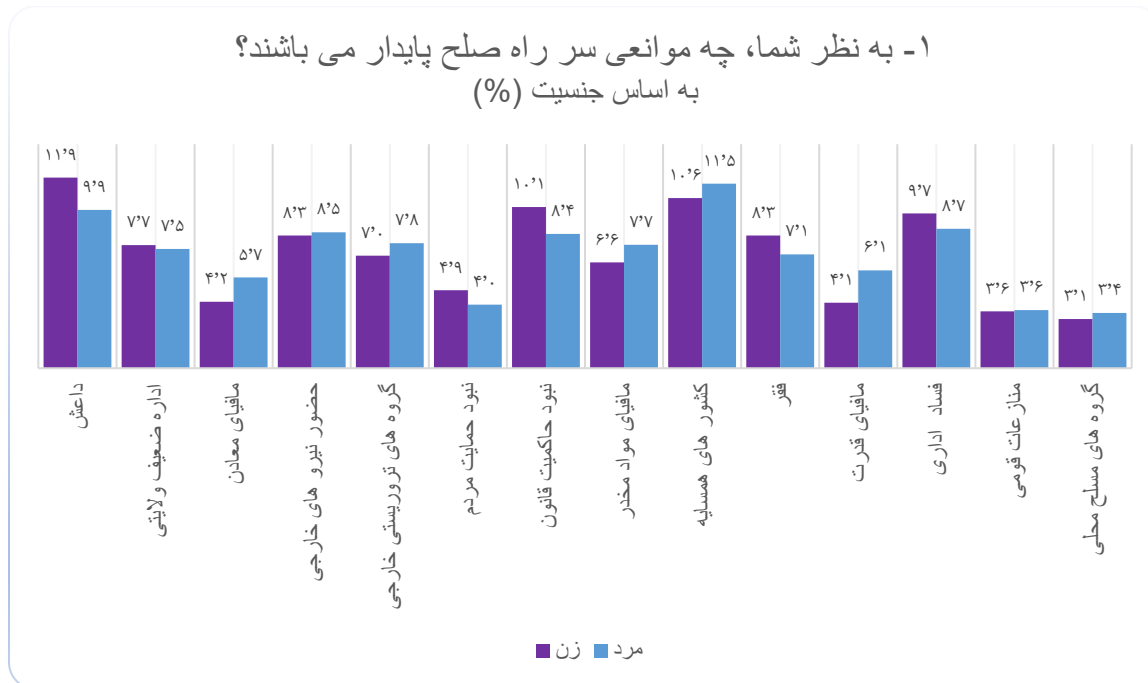

مجتمع صلاح سروی مشابهی را در سال ۱۳۹۷ نیز انجام داده بود. مقایسه سروی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ نشان میدهد که نگرانی ناشی از فعالیت داعش کمتر گردیده، طوریکه از ۳۲ فیصد در سال ۱۳۹۷ به ۱۱ فیصد در سال ۱۳۹۸ پائین آمده است. نگرانی از حضور نیروهای خارجی از ۱۴ فیصد در ۱۳۹۷ به ۱۱ فیصد در ۱۳۹۸، حکومتداری ضعیف محلی از ۱۲ فیصد در ۱۳۹۷ به ۸ فیصد در ۱۳۹۸ تقلیل یافته است. ولی چالش ناشی از نقش منفی کشورهای همسایه از ۹ فیصد در ۱۳۹۷ به ۱۱ فیصد در ۱۳۹۸، یعنی مساوی به چالش فعالیت های داعش توسط جواب دهندگان ثبت شده است. سایر موانع و چالش ها ازدیاد یافته و حتی در مواردی دوچند شده اند. تقلیل قابل ملاحظه در نگرانی از داعش ممکن در پی شکست های اخیر این گروه در میدان های جنگ باشد.

تفاوت عمده بین برداشت گروه های جنسیتی، زن و مرد، در مورد موانع در راه صلح مشاهده نگردید. یگانه اختلاف نظر در مورد حضور داعش است که (۱۲٪) زنان چالش این گروه را بیشتر میدانند در حالیکه (۱۰٪)

مردان آنرا مانع جدی می پندارند. همچنان در مورد دیگر (۱۰٪) زنان نبود حاکمیت قانون را چالش عمده میدانند ولی (۸٪) مردان چنین نظری دارند. به همین ترتیب (۱۰٪) زنان و (۹٪) مردان فساد اداری را مانع مهم دانسته اند. با وجود این، مردان بیشتر از زنان نگران مداخلات کشورهای همسایه بودند (۱۲٪ در مقابل ۱۱٪).

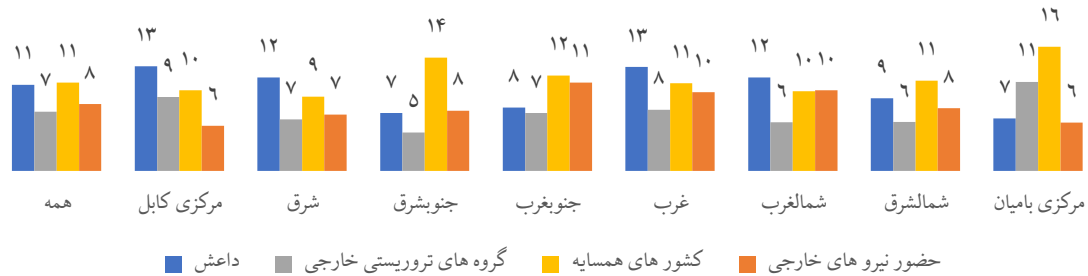
درین قسمت چالش های عمده، با در نظر داشت تفاوت نظرات منطقه تا منطقه، به دو گروه تقسیم شده اند که گروه اول چالش های بیرونی (خارجی) را بشمول تروریست های خارجی، کشورهای همسایه، و حضور نیروهای خارجی را به تصویر می کشد. مردم مناطق مختلف کشور بیشترین تفاوت نظر را در مورد چالش داعش و کشورهای همسایه داشتند.

در چهار منطقه: مرکز (کابل)، شرق، غرب و شمال غرب بالترتیب (۱۳٪ و ۱۲٪، ۱۳٪ و ۱۲٪) مردم داعش را، و بالترتیب (۱۰٪، ۹٪، ۱۱٪ و ۱۰٪) مردم کشورهای همسایه را مانع صلح دانستند. در چهار منطقه دیگر یعنی ساحات مرکزی، جنوب شرق، جنوب غرب و شمال شرق، مردم کشورهای همسایه را مانع بزرگتری نسبت به داعش میدانستند، یعنی در مقایسه با مناطق قبلی بالترتیب (۱۶ در مقابل ۷-۱۴ در مقابل ۷-۱۲ در مقابل ۸٪ و ۱۱ در مقابل ۹٪). طبیعی است که در مناطقی که حضور بیشتر داعش دیده میشود، مردم این گروه را تهدید بزرگتری نسبت به مداخله کشورهای همسایه میدانند.

حضور نیروهای خارجی به سطح ملی به درجه سوم قرار دارد ولی در جنوب غرب ۱۱ فیصد، و در غرب و شمال غرب هرکدام ۱۰ فیصد مردم آنرا یک چالش دانسته اند. در سه منطقه یعنی مرکزی (کابل)، مناطق

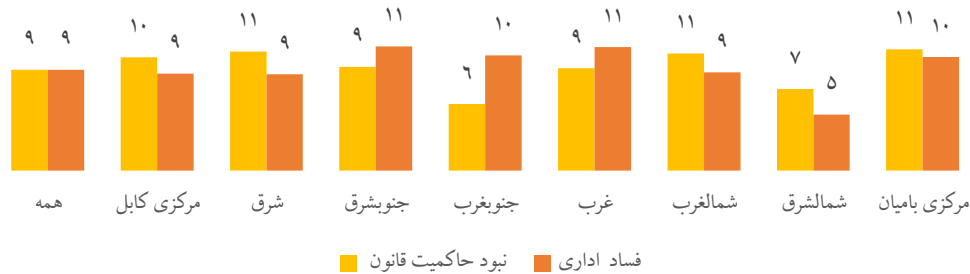
مرتفع مرکزی و غرب کشور ۷ فیصد مردم کابل وجود تروریست های خارجی را چالش دانسته اند که فیصدی بالاتر از سطح ملی را نشان میدهد، در حالیکه در سایر مناطق مساوی با سطح ملی پنداشته شده است.

۱- به نظر شما، چه موانعی سر راه صلح پایدار می باشند؟
موانع خارجی به اساس زون (%)

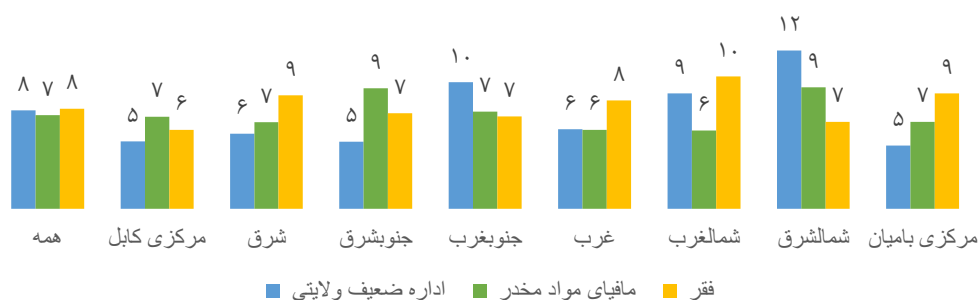
چهار چالش فوق موانع خارجی برای کندی پروسه صلح دانسته میشوند. مصاحبه شوندگان همچنان چالش های دیگری را بر شمرده اند که ریشه داخلی دارند، ارتباط مستقیم با حکومتداری نادرست دارند، عدم حاکمیت قانون و فساد اداری در راس آن قرار دارند. این دو چالش توسط ۹ فیصد مردم بیان شدند. عدم حاکمیت قانون در پنج منطقه (زون)، و فساد اداری در سه منطقه بلند ترین چالش دانسته میشود.

۱- به نظر شما کدام موانع سر راه صلح پایدار می باشند؟
موانع داخلی به اساس زون (%)

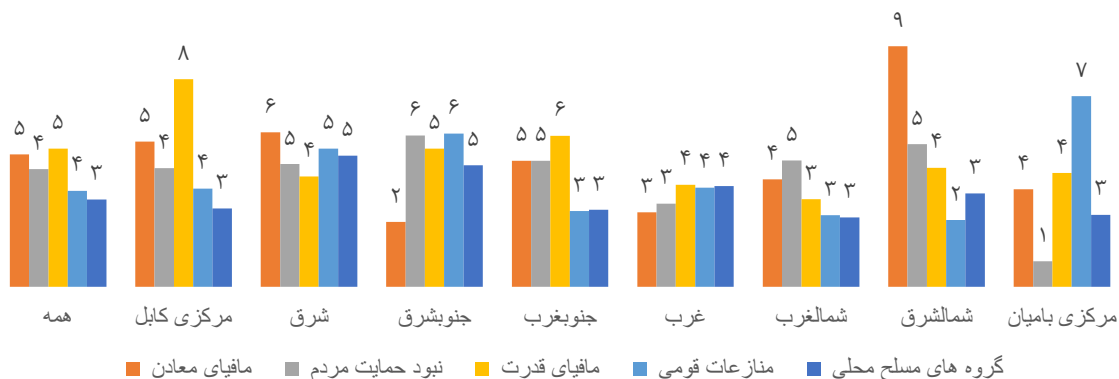
بعد از عدم حاکمیت قانون و فساد اداری، اداره ضعیف ولایتی، فقر و مافیای مواد مخدر موانع عمده در مقابل صلح پایدار دانسته شدند. ۱۲ فیصد مردم در شمال شرق و ۱۰ فیصد در جنوب شرق عدم حاکمیت قانون را چالش مهم شمرده اند، در حالیکه ۷ فیصد در مرکز (کابل) و ۹ فیصد در جنوب غرب کشور مافیای مواد مخدر را مانع بزرگ دانستند. در چهار منطقه باقیمانده، فقر مانع اصلی در راه پروسه صلح وانمود گردیده است.

۱- به نظر شما، چه موانعی سر راه صلح پایدار می باشند؟
موانع داخلی به اساس زون (%)

مافیای معادن، عدم غمخواری مردم و مافیای زورمندان سه چالش دیگر ذکر شده توسط مردم بودند. از نظر اولویت در سطح ملی، این سه چالش داخلی بدرجه پنجم ذکر شده اند، ولی در سطح منطوقی این اولویت متفاوت است. ۹ فیصد مردم در شمال شرق و ۶ فیصد در شرق کشور مافیای معادن چالش در راه صلح دانسته شده. عدم غمخواری مردم در شمال غرب ۵ فیصد و مافیای زورمندان در مرکز (کابل) ۸ فیصد و در جنوب غرب ۶ فیصد ذکر گردیده. همچنان منازعات قومی از طرف ۷ فیصد مردم مناطق مرتفع مرکزی چالش عمده دانسته شده اند.

۱ - به نظر شما، چه موانعی سر راه صلح پایدار می باشند؟
موانع داخلی به اساس زون (%)

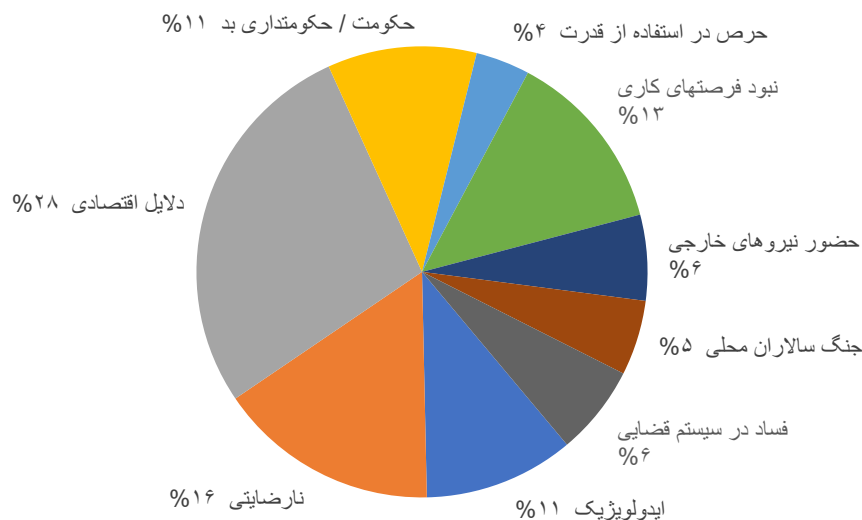
بعد از ارزیابی چالش ها و موانع در راه صلح پایدار، به نظر مردم در باره دلایل و انگیزه های پیوستن جوانان به صفوف گروه های مسلح، منجمله طالبان می پردازیم.

۲,۲ دلایل عمده پیوستن جوانان به گروه های مسلح

اکثریت شاملین سروی (۴۱%) دلیل عمده پیوستن جوانان به گروه های مسلح، مخصوصاً طالبان را مشکلات اقتصادی می دانستند. ازین میان ۲۸ فیصد مشکل اقتصادی و ۱۳ فیصد نبود فرصت های شغلی را

درین امر دخیل میدانستند. ۱۶ فیصد پاسخ دهندگان نارضایتی عمومی جوانان، ۱۱ فیصد نارضایتی از بی کفایتی حکومت، ۱۱ فیصد مسایل عقیدتی، فساد در ارگانهای قضایی و حضور نیروهای خارجی (هریک ۶٪)، ۵ به همین ترتیب ۵ فیصد ظلم جنگ سالاران محلی، و ۴ فیصد قدرت طلبی عامل پیوستن جوانان به گروه های مسلح می دانستند.

۲- چه فکر می کنید، دلایل عمده که جوانان به گروه های مسلح به خصوص طالبان می پیوندند کدام ها اند؟

تفاوت قابل ملاحظه در جوابات زنان و مردان درین مورد بنظر نرسید.

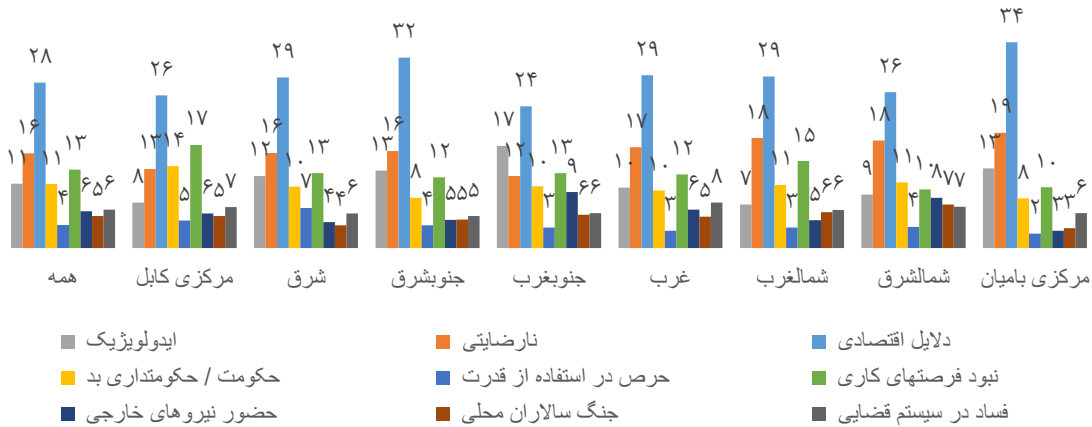
۲- چه فکر می کنید، دلایل عمده که جوانان به گروه های مسلح به خصوص طالبان می پیوندند کدام ها اند؟ (%)

در مورد پیوستن جوانان به گروه های مسلح نیز نظر مردم یک منطقه تا منطقه دیگر تفاوت داشت. با وجود اینکه نبود فرصت های کاری ارتباط نزدیک به اقتصاد دارد، مردم آنرا به سبب اهمیت زیاد آن عامل جداگانه

بی شمرده اند و مخلوط این دو چالش درجه اهمیت آنرا بالا برده، طوریکه بیشتر از دو بر پنج حصه مردم در تمام زون ها آنرا عامل مهم دانسته اند. یعنی ۴۳ فیصد در مرکز (کابل)، ۴۲ فیصد در شرق، ۴۴ فیصد در جنوب شرق، ۴۱ فیصد در غرب، ۴۴ فیصد در شمال غرب، و ۴۴ فیصد در ارتفاعات مرکزی به همین نظر بودند. در مناطق جنوب غرب ۳۷ فیصد و شمال شرق ۳۶ فیصد مردم این دو عامل را چالش جدی می پنداشتند که بازهم بیشتر از یک بر سه جوابات را تشکیل می دهد.

۲ - چه فکر می کنید، دلایل عمده که جوانان به گروه های مسلح به خصوص طالبان می پیوندند کدام ها اند؟

۳. اراده سیاسی

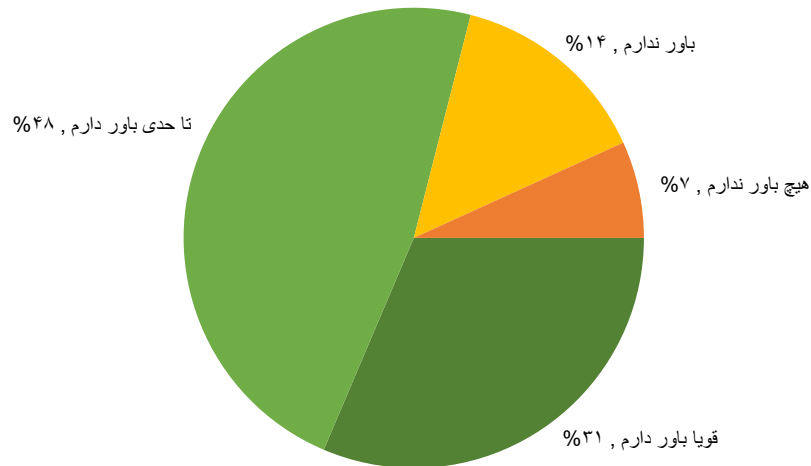
سوال عمده نزد مردم عام وجود تعهد و اراده سیاسی برای صلح در دولت و طالبان میباشد. درین قسمت نظر مردم در مورد صداقت و اراده هردو جانب برای صلحی که به تمام جوانب، مخصوصاً برای قوماندانان و جنگجویان طالب، قابل قبول باشد، مطالعه شده است.

با در نظر داشت چالش ها و نگرانی ها در مورد صلح، مصاحبه شوندگان در باره اراده سیاسی هردو جناح نظر مثبت داشتند.

۳,۱ اعتماد مردم روی اراده سیاسی دولت برای صلح

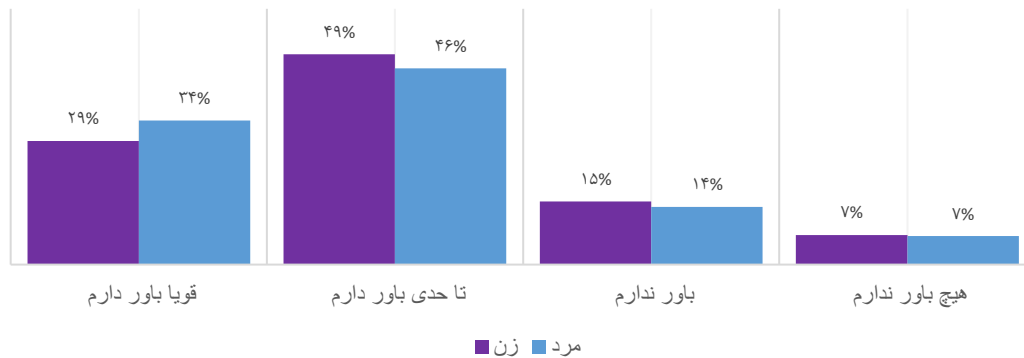
بیشتر از سه چهارم مردم (۷۹%) به اراده دولت برای صلح اعتماد داشتند، ۳۱ فیصد اعتماد کامل و ۴۸ فیصد اعتماد نسبی خود را ابراز کردند. بدین ترتیب یک بر پنج شاملین عدم اعتماد شانرا روی اراده دولت برای صلح نشان دادند.

۳- آیا باور دارید که دولت اراده سیاسی برای آوردن صلح دارد؟

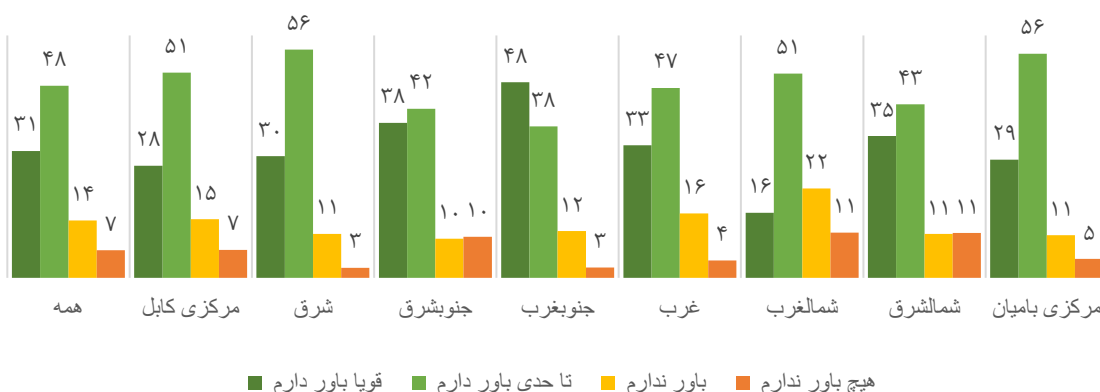
تفاوت اندکی میان نظر مردان (۸۰%) و زنان (۷۸%) درین مورد دیده شد.

۳- آیا باور دارید که دولت اراده سیاسی برای آوردن صلح دارد؟

نظر درباره اعتماد روی اراده سیاسی دولت در مناطق مختلف متفاوت بود. بلند ترین درجه اعتماد در مناطق شرقی و جنوب شرقی (هرکدام ۸۶%)، و در مناطق مرتفع مرکزی (۸۵%) ثبت گردید. پائین ترین درجه اعتماد در شمال غرب پائین ترین اعتماد (۶۷%) به ثبت رسید که تفاوت ۲۰ فیصدی میان اعتماد بالا و پائین را نشان میدهد.

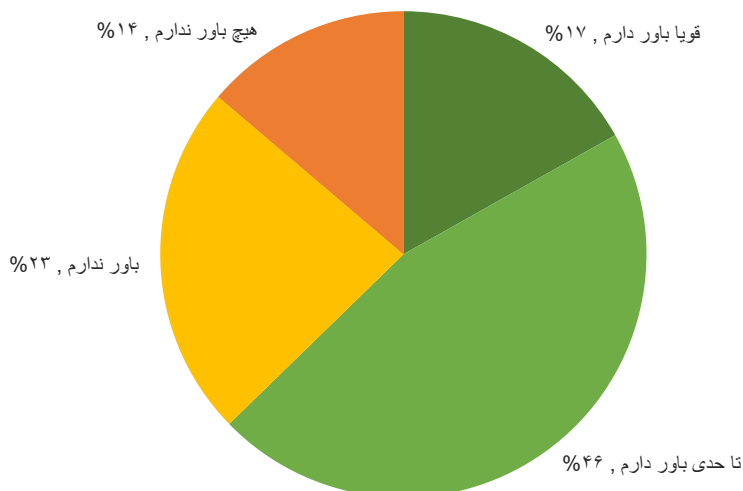
۳- آیا باور دارید که دولت اراده سیاسی برای آوردن صلح دارد؟

۳,۲ اعتماد مردم بر اراده سیاسی طالبان برای صلح

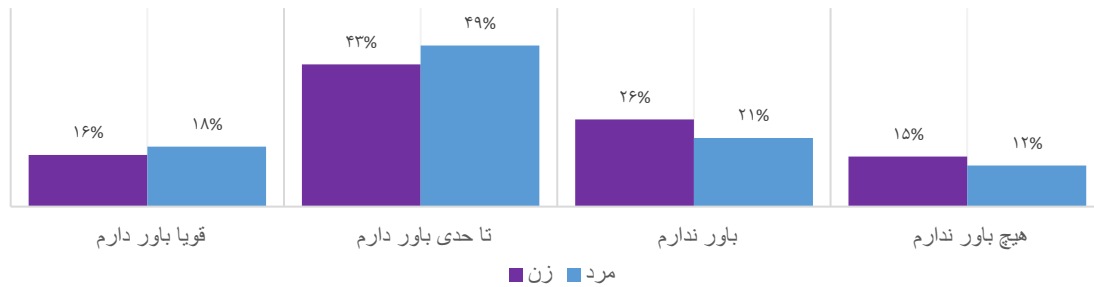
در مورد اعتماد مردم بر اراده سیاسی طالبان برای صلح، دو سوم مردم عام یا اعتماد کامل و یا اعتماد نسبی داشتند (۶۳% مخلوط هر دو نظر) که این فیصدی ۲۳ فیصد کمتر از اعتماد روی اراده دولت را نشان میدهد. همچنان ۳۸ فیصد مردم بی اعتمادی کامل و یا نسبی خود را در مورد اراده سیاسی طالبان برای آوردن صلح در کشور اظهار داشتند.

۴ - آیا باور دارید که طالبان اراده سیاسی برای آوردن صلح دارند؟

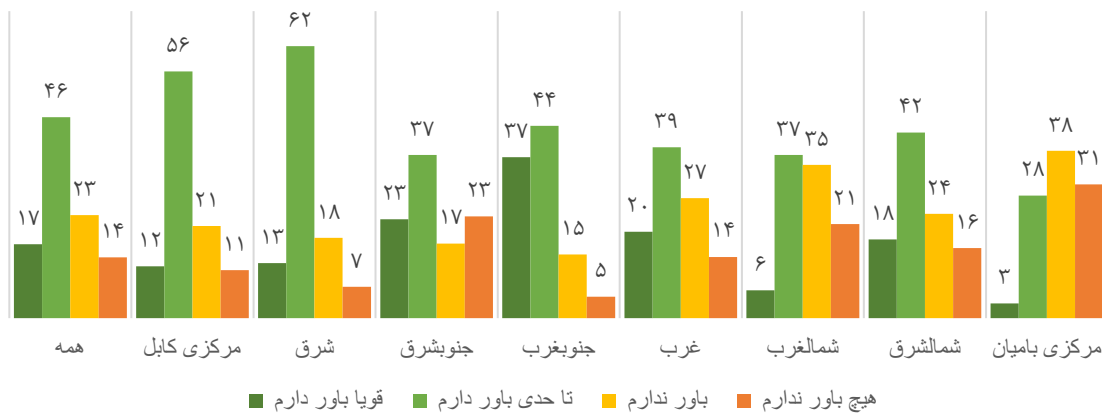
تفاوت قابل ملاحظه در نظر زنان و مردان وجود داشت. زنان اعتماد کمتری درین مورد داشتند. کمتر از سه بر پنج حصه (۵۹%) زنان و در مقابل (۶۷%) مردان بر اراده سیاسی طالبان درین مورد اعتماد داشتند.

۴- آیا باور دارید که طالبان اراده سیاسی برای آوردن صلح دارند؟

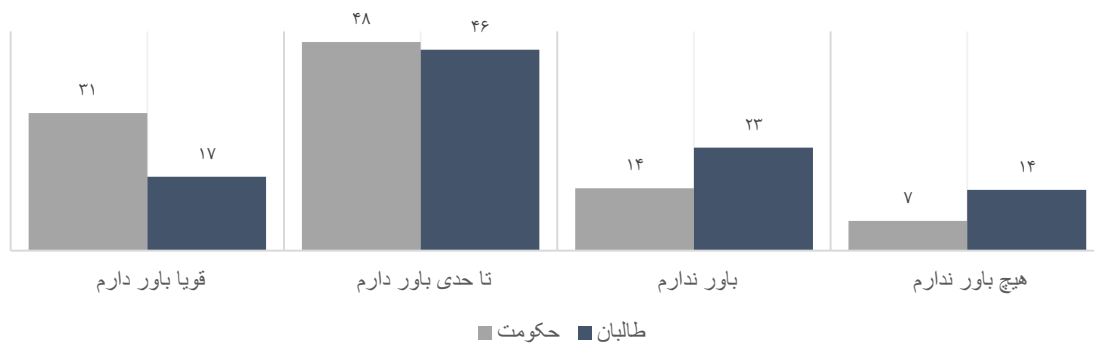
سطح اعتماد در مناطق مختلف متفاوت بود. بلندترین درجه اعتماد در مناطق جنوب غرب (۸۱%) و در مناطق شرقی (۷۵%) ثبت گردید، ولی پائینترین درجه اعتماد در مناطق مرتفع مرکزی (۳۱%) و شمال غرب (۴۳%) مشاهده شد.

۴ - آیا باور دارید که طالبان اراده سیاسی برای آوردن صلح دارند؟

در مجموع اعتماد مردم بر اراده سیاسی دولت در آوردن صلح به کشور بلندتر از اعتمادشان بر طالبان بود، یعنی بالترتیب (۷۹% در مقابل ۶۳%).

۳ و ۴ - مقایسه اعتماد مردم در داشتن اراده سیاسی برای آوردن صلح (%)

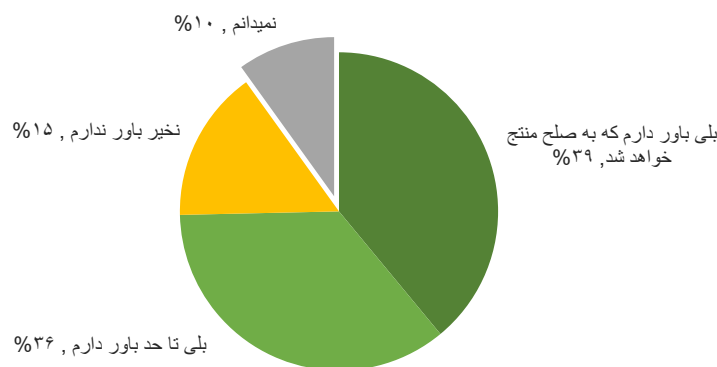

سطح بلند اعتماد مردم بالای اراده سیاسی دولت و طالبان برای صلح نشان میدهد که مردم امیدهای زیادی به نتیجه مذاکرات صلح دارند. دلیل اعتماد کمتر مردم بر طالبان ممکن از سبب انکار پیوسته طالبان از گفتگو با نمایندگان دولت باشد. مذاکرات بین الافغانی دیر یا زود آغاز میشود و این نظر مردم در مورد هر دو جانب تغییر خواهد کرد و این مربوط میشود به اینکه مذاکرات چگونه به پیش میرود. بنابراین درین سروی نظر مردم در مورد اعتماد شان به مذاکرات بین الافغانی که منتج به صلح شود، نیز پرسیده شد.

۳,۳ نتایج مذاکرات مستقیم صلح

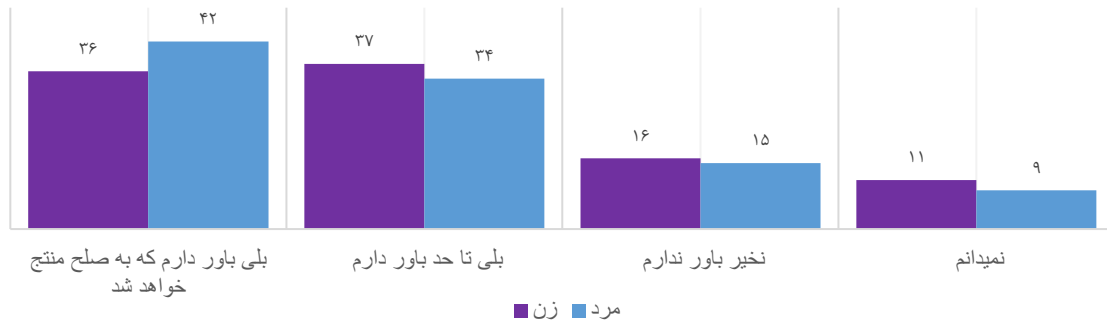
از اشتراک کنندگان سروی سوال شد که چقدر مطمئن هستند که مذاکرات مستقیم منجر به توافق صلح شود. سه چهارم مردم (۷۵%) اعتماد کامل و یا نسبی داشتند، یک بر هفتم (۱۵%) باور نداشتند و ده فیصد باقیمانده گفتند که نمی دانند.

۵ - آیا شما باور دارید که مذاکرات مستقیم بین دولت و طالبان منتج به صلح خواهد شد؟

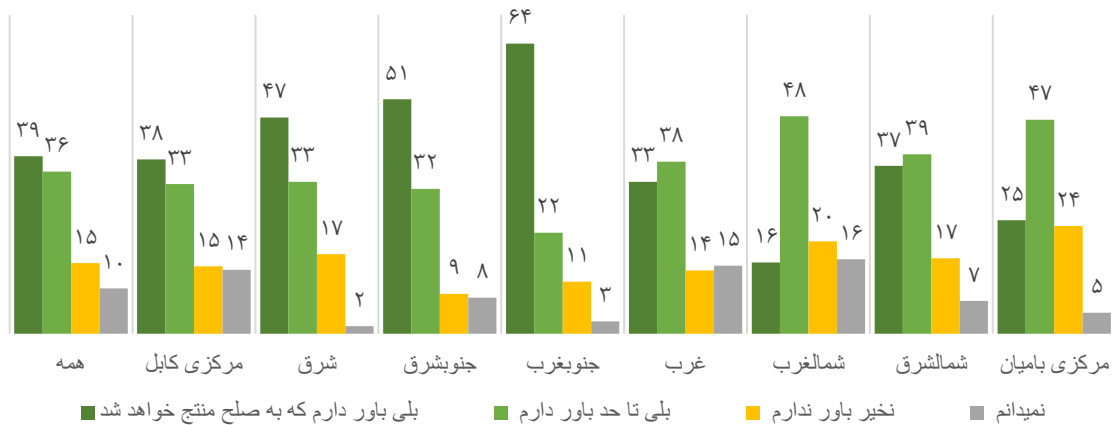
تفاوت چندانی بین نظر زن و مرد درین باره مشاهده نگردید. اعتماد مردان ۳ فیصد بالاتر از زنان بود، یعنی بالترتیب ۷۶ فیصد در مقابل ۷۳ فیصد.

۵ - آیا شما باور دارید که مذاکرات مستقیم بین دولت و طالبان منتج به صلح خواهد شد؟

تفاوت قابل ملاحظه در جوابات به این سوال در مناطق مختلف وجود داشت. ۸۶ فیصد مردم در مناطق جنوب غرب مطمئن بودند که مذاکرات به صلح می انجامد. در مناطق جنوب شرقی ۸۳ فیصد و در شرق ۸۰ فیصد بدین باور بودند. پائین ترین درجه اعتماد در مناطق شمال غرب گزارش شده، جایی که بیشتر از یک سوم مردم (۳۶٪) گفتند که اطمینان ندارند که مذاکرات بین الافغانی صلح را به کشور بیاورد.

۵ - آیا شما باور دارید که مذاکرات مستقیم بین دولت و طالبان منتج به صلح خواهد شد؟

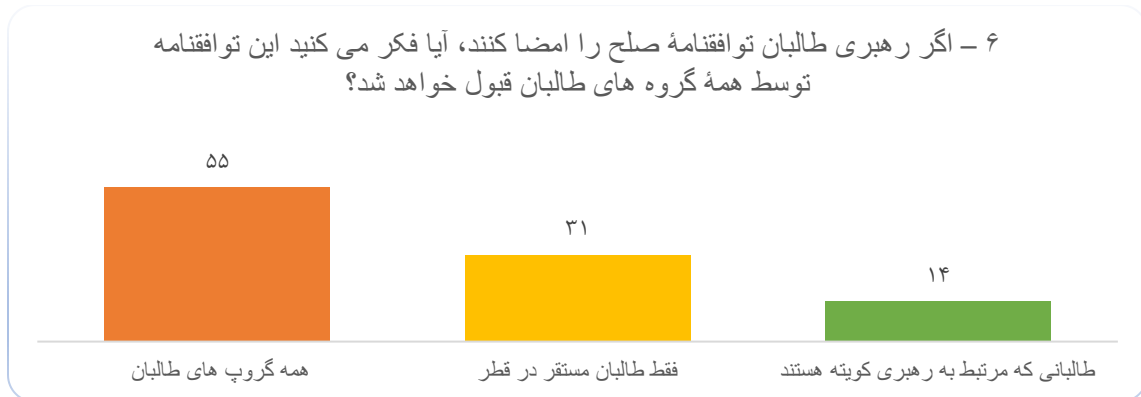

۳,۴ قبولی موافقتنامه صلح از جانب طالبان

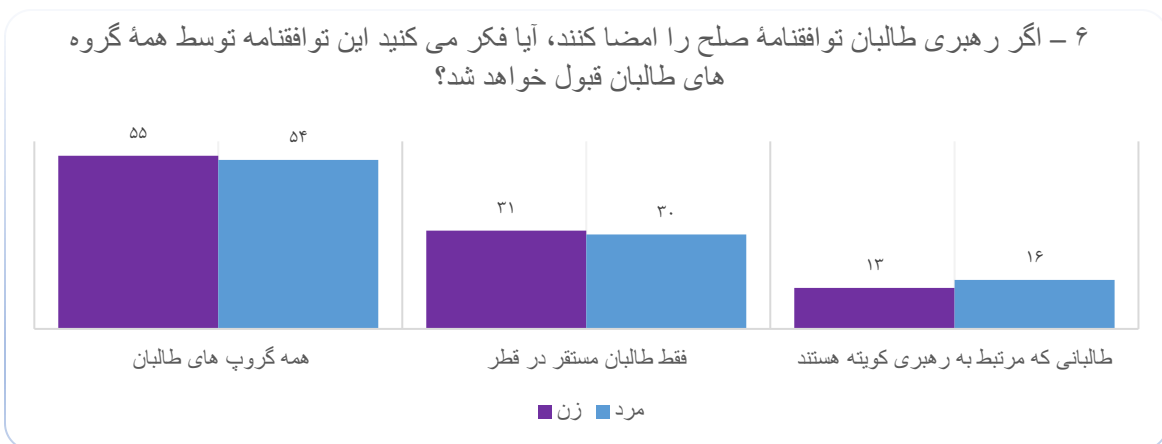
تعدادی از مرم، بالخصوص جانب دولت و کارشناسان سیاسی معتقد هستند که اختلاف نظر بر سر معاهده صلح بین رهبری طالبان موجود است. آنها ادعا دارند که معاهده صلح امضا شده توسط بخش سیاسی طالبان در دوحه (قطر) ممکن برای قوماندانان طالبان، که در صدد سقوط دولت افغانستان بعد از خروج نیروهای

مریکایی هستند، قابل قبول نباشد. بنابراین از مردم پرسیده شد که به نظر آنها آیا توافق احتمالی صلح از طرف تمام گروه های طالبان پذیرفته خواهد شد؟

بیشتر از نصف مردم جواب مثبت دادند (۵۵٪)، کمتر از یک سوم (۳۱٪) گفتند که صرف طالبان ساکن در قطر توافق صلح را خواهند پذیرفت، و یک بر هفتم مردم (۱۴٪) اظهار داشتند که طالبان تحت امر شورای کوئته (پاکستان) توافق را خواهند پذیرفت.

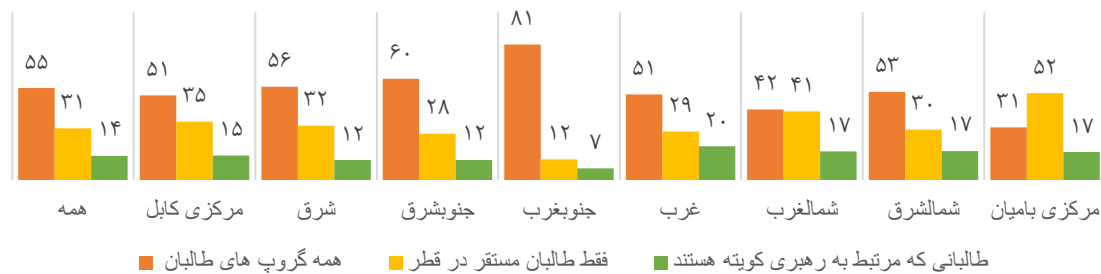

تفاوت اندکی بین جوابات زن و مرد درین مورد دیده شد. اندکی بیشتر زنان باور داشتند که طالبان توافقنامه احتمالی را می پذیرند (۵۵٪ زنان و ۵۴٪ مردان).

با وجود تفاوت دیدگاه منطقی، ۸۱ فیصد مردم مناطق جنوب غرب کشور بدین باورند که موافقتنامه صلح برای تمام گروه های طالبان مورد قبول خواهد بود. به تعقیب آن ۶۰ فیصد مردم در جنوب شرق، به همین باور بودند. اهالی مناطق مرتفع مرکزی کمتر، یعنی فقط ۳۱ فیصد باور داشتند و بیشتر از نصف (۵۲٪) آنها عقیده داشتند که پذیرش صلح فقط محدود به طالبان مستقر در دوحه خواهد بود. به همین ترتیب ۴۲ فیصد ساکنین مناطق شمال غرب گفتند که تمام گروه های طالبان موافقه صلح را خواهند پذیرفت ولی ۴۱ فیصد پذیرش آنرا صرف توسط طالبان دوحه می پنداشتند.

۶ - اگر رهبری طالبان توافقنامه صلح را امضا کنند، آیا فکر می کنید این توافقنامه توسط همه گروه های طالبان قبول خواهد شد؟

۴. نمایندگی

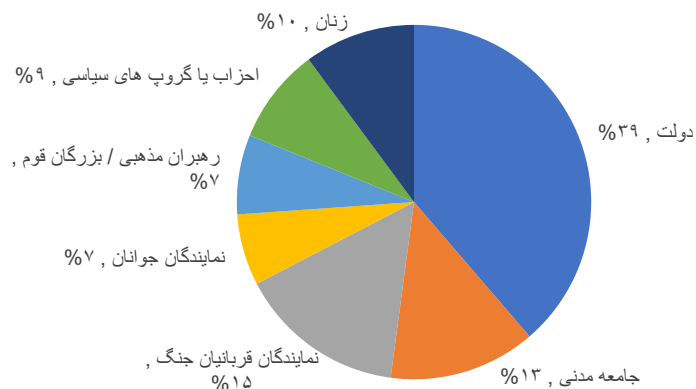
مسأله نمایندگی نه تنها سبب نگرانی طالبان است، بلکه دولت افغانستان را نیز نگران ساخته است. طالبان نگران هستند که آیا قوماندانان نمایندگی دفتر دوحه را خواهند پذیرفت، دولت با توجه به اختلاف نظر با احزاب سیاسی در کابل و ناتوانی در تشکیل یک تیم واحد نماینده مشکل دارد. عده یی تشویش دارند که مبادا این مسایل از دست رفتن فرصت برای مذاکره گردد.

ما کوشش کردیم که نخست بدانیم که مردم در باره اینکه چه کسی نمایندگی شانرا خواهد کرد بدانیم و ثانیاً نظر شانرا در مورد اهمیت نقش دولت در مذاکرات صلح جویا شویم.

۴,۱ چه کسی در مذاکرات صلح نمایندگی بهتری از شما کرده میتواند؟

حدود دو بر پنج (۳۹%) مردم دولت را شایسته نمایندگی موثر از آنها می دانستند. به درجه دوم ۱۵ فیصد نمایندگان قربانیان جنگ، ۱۳ فیصد جامعه مدنی، ۱۰ فیصد نمایندگان زنان، و بالاخره ۹ فیصد احزاب سیاسی را نماینده خود در مذاکرات می دانستند. همچنان ۷ فیصد مردم بزرگان قومی و علمای دینی را، و ۷ فیصد نمایندگان جوانان را به نمایندگی خود ترجیح می دادند.

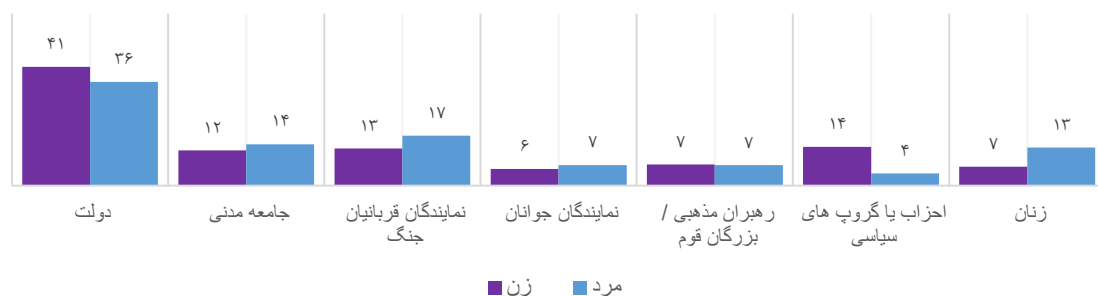
۷ - به نظر شما کدام یک از گزینه های زیر در مذاکرات صلح میتواند از منافع شما نمایندگی مؤثر نماید؟

از نظر جنسیتی، یک سوم مردان (۳۶%) و (۴۱%) زنان دولت را نماینده خوبی می دانستند. مردان بیشتر از زنان به نمایندگی قربانیان جنگ علاقمند بودند (۱۷%)، در حالیکه ۱۳ فیصد زنان این گروه را نماینده خود می پذیرفتند. ۱۴ فیصد مردان و ۱۲ فیصد زنان به نمایندگی جامعه مدنی باور داشتند، و بالاخره نمایندگی جوانان مورد قبول ۷ فیصد مردان و ۶ فیصد زنان ثبت گردید.

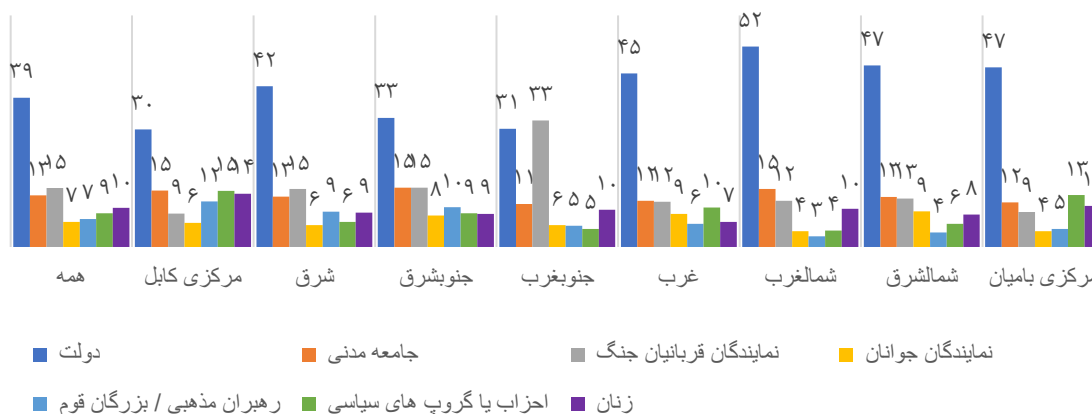
جالب اینکه ۱۳ فیصد مردان و صرف ۷ فیصد زنان (تقریباً نصف) به نمایندگی زنان از خود رای دادند. سروی نشان داد که اعتماد اندکی به احزاب سیاسی در بین مردان وجود داشت، یعنی ۴ فیصد مردان و ۱۴ فیصد زنان به نمایندگی احزاب سیاسی موافقه داشتند.

۷ - به نظر شما کدام یک از گزینه های زیر در مذاکرات صلح میتواند از منافع شما نمایندگی مؤثر نماید؟

در موضوع نمایندگی، اختلاف قابل ملاحظه در مناطق مختلف وجود داشت. ۵۲ فیصد باشندگان مناطق شمال غرب نمایندگی دولت را ترجیح میدادند. گرچه نمایندگی دولت در تمام مناطق مقام بلند داشت، ولی در جنوب غرب ۳۳ فیصد مردم نمایندگی قربانیان جنگ را بهتر می دانستند. نمایندگی دولت در مرکز (کابل) ۳۰ فیصد، جنوب غرب ۳۱ فیصد، جنوب شرق ۳۳ فیصد آرا را حاصل کرد.

۷ - به نظر شما کدام یک از گزینه های زیر در مذاکرات صلح میتواند از منافع شما نمایندگی مؤثر نماید؟

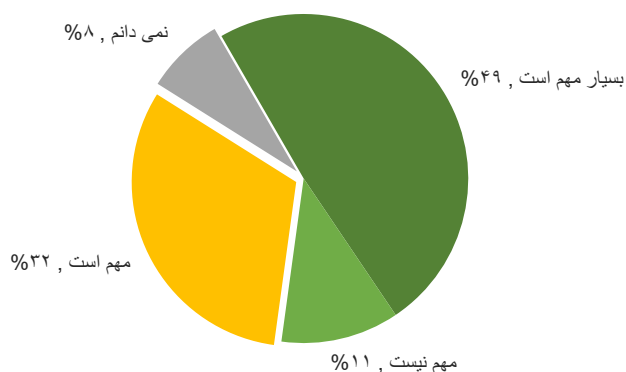

سروی نشان داد که در مسأله نمایندگی از مردم، در کل دولت بیشترین طرفدار را داشت. حال می بینیم که از نظر مردم اهمیت نقش دولت در مذاکرات در چه نهفته است.

۴,۲ نقش دولت افغانستان در مذاکرات صلح

نقش دولت در مذاکرات از طرف ۶۱ فیصد مردم مهم دانسته شد، طوریکه ۴۸ فیصد آنرا خیلی مهم، و ۱۲ فیصد آنرا مهم دانستند. کمتر از یک بر سه حصه مردم (۳۲٪) آنرا فاقد اهمیت شمردند و ۸ فیصد گفتند (نمی دانیم). قابل ذکر است که تعداد کسانی که عقیده داشتند که دولت (به بهترین صورت از منافع شان نمایندگی می کند) (۳۹٪)، کمتر از کسانی اند که نقش دولت در مذاکرات را (مهم) می دانند (۶۱٪).

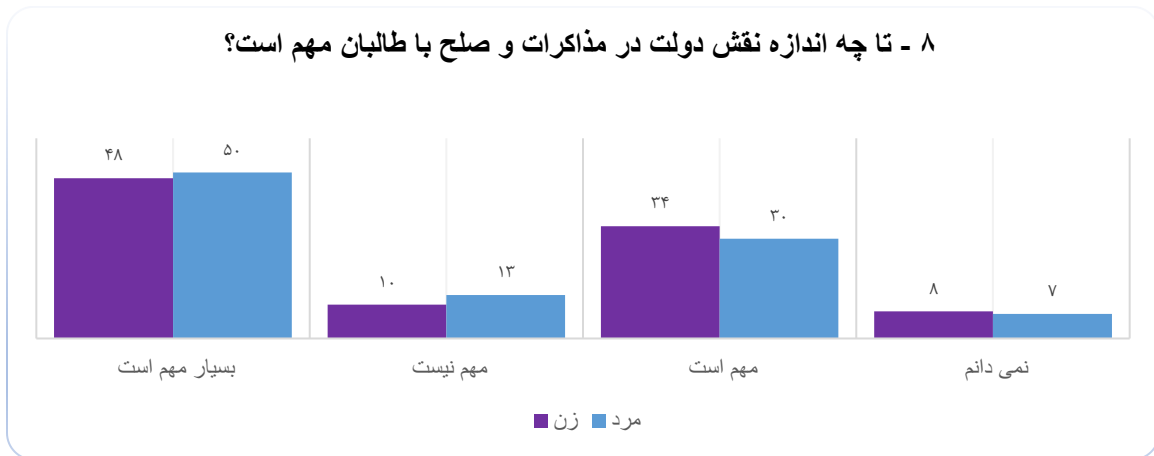
۸ - تا چه اندازه نقش دولت در مذاکرات و صلح با طالبان مهم است؟

اختلاف کمی در مورد نمایندگی دولت بین زن و مرد وجود داشت. تقریباً دو سوم مردان (۶۳٪) و (۵۸٪) زنان باور داشتند که نقش دولت در مذاکرات صلح بسیار مهم و یا مهم است اما ۳۴ فیصد زنان و ۳۰ فیصد

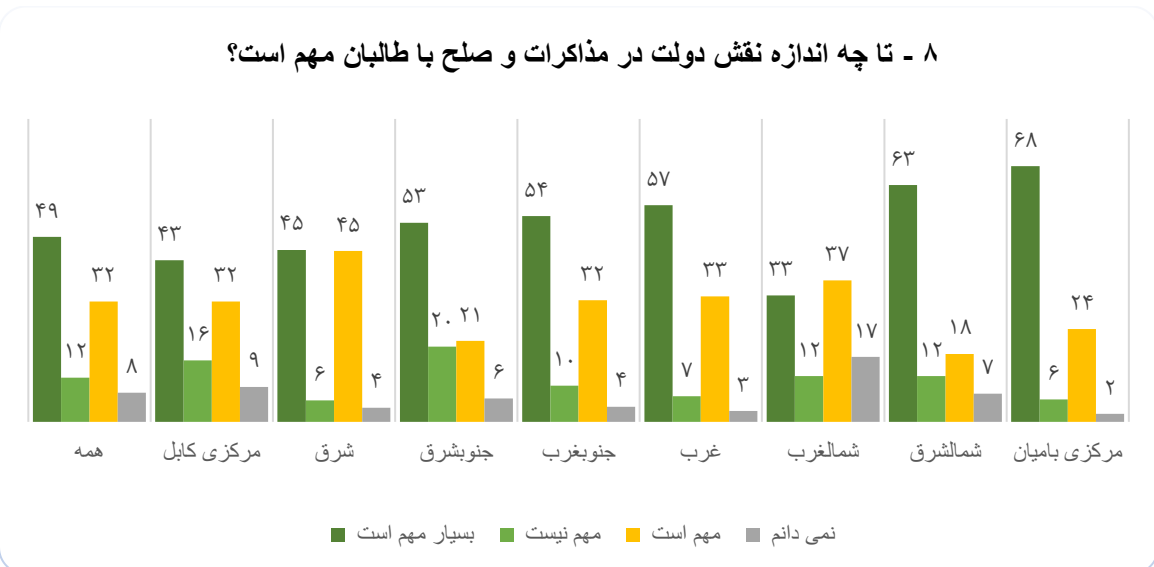
مردان عقیده داشتند که نقش دولت در مذاکرات مهم نیست. تعداد مردان و زنانی که درین مورد نمی دانستند باهم برابر بود.

۸ - تا چه اندازه نقش دولت در مذاکرات و صلح با طالبان مهم است؟

از نظر منطقی تفاوت نظر موجود بود. ۷۵ فیصد مردم در شمال شرق کشور، (۷۴٪) در مناطق مرتفع مرکزی و (۷۳٪) در جنوب شرق باور داشتند که نقش دولت در مذاکرات مهم و یا بسیار مهم است. بلندترین فیصدی مردمی که نقش دولت در مذاکرات را مهم نمی دانستند در شرق (۴۵٪)، و در شمال غرب (۳۷٪) ثبت گردید. بیشترین تعداد مردمی که نظری نداشتند در شمال غرب بود (۱۷٪).

۸ - تا چه اندازه نقش دولت در مذاکرات و صلح با طالبان مهم است؟

۵. استراتژی و محتوی

۵,۱ محتوی پیشنهاد شده برای اجندای مذاکرات صلح

به جواب این سوال که به نظر آنها کدام سه مساله باید در اجندای مذاکرات صلح گنجانیده شوند، ۳۳ فیصد مردم از آتش بس و ختم جنگ به درجه اول، ۱۵ فیصد از حقوق زنان، ۹ فیصد از صلح پایدار و ۷ فیصد از مد نظر گرفتن پیشنهادات و خواسته های مردم نام گرفتند.

در یک مورد جالب، ۴ فیصد پرسش شدگان خواستند تا بحث روی استراتژی ده ساله انکشافی برای کشور در مذاکرات گنجانیده شود. لست نظریات ارائه شده به ترتیب اهمیت برای مردم ذیلا تقدیم است:

۹ - سه اولویت مهم شما کدام است که در اجندای گفتگوهای مستقیم با طالبان شامل گردد؟

شماره	موضوع پیشنهادی برای اجندای مذاکرات صلح	فیصدی	تعداد رای
۱	آتش بس و ختم جنگ	۳۳	۴۷۰۲
۲	حقوق زنان و اطفال	۱۵	۲۰۹۱
۳	صلح پایدار	۹	۱۲۶۴
۴	به سفارشات و خواسته های مردم ارزش بدهید	۷	۱۰۴۷
۵	تأمین امنیت	۶	۸۸۸
۶	تعهد دولت و طالبان برای کامیابی مذاکره	۵	۶۸۰
۷	بحث بالای نقاط بزرگ استراتژی و انکشافی کشور	۴	۵۲۷
۸	رهایی زندانیان	۲	۲۵۵
۹	فعالیت های اقتصادی در منطقه و سهم افغانستان	۲	۲۵۵

سوال مذکور به شکل آزاد و بدون گزینه پرسیده شده، بناءً جوابهای مختلفی دریافت کردیم که ذیلاً تقدیم میشود:

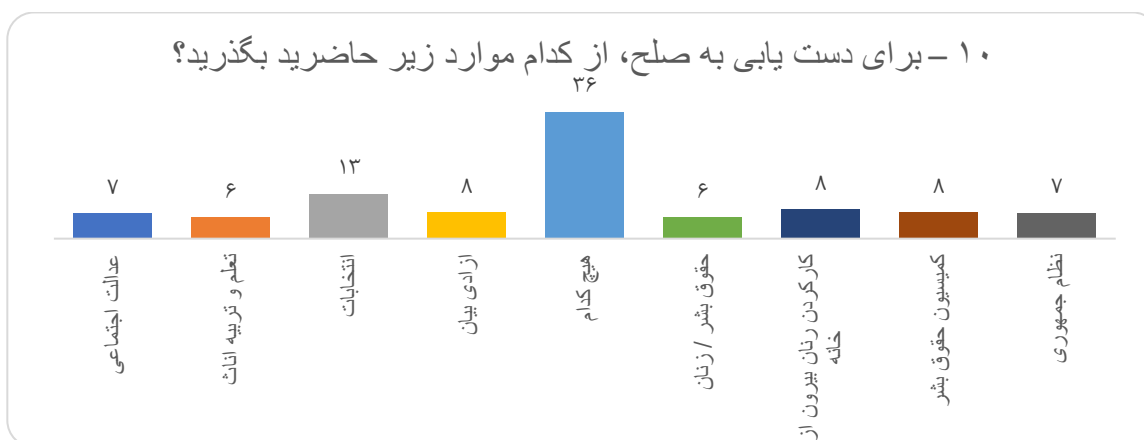
۹ - سه اولویت مهم شما کدام است که در اجندای گفتگوهای مستقیم با طالبان شامل گردد؟

شماره	موضوع پیشنهادی برای اجندای مذاکرات صلح	فیصدی	تعداد رای
۱۰	قانون اساسی	۱	۱۹۲
۱۱	نظام جمهوری اسلامی با تطبیق شریعت	۱	۱۸۷
۱۲	خروج نیروهای خارجی	۱	۱۷۳
۱۳	زمینه کار برای مردم بالخصوص جوانان	۱	۱۵۶
۱۴	آزادی در عرصه های مختلف و آزادی بیان	۱	۱۴۶
۱۵	تعلیم و تحصیل زنان و دختران	۱	۱۲۷
۱۶	حفظ نظام جمهوری	۱	۱۲۶
۱۷	حقوق مدنی مردم اعم از مرد و زن	۱	۱۲۴
۱۸	حقوق بشر	۱	۱۲۳

شماره	موضوع پیشنهادی برای اجندای مذاکرات صلح	فیصدی	تعداد رای
۱۹	جلوگیری از خشونت بالخصوص علیه زنان	۱	۱۲۳
۲۰	تأمین عدالت	۱	۱۱۸
۲۱	حضور زنان در عرصه های مختلف سیاسی، اجتماعی و غیره	۱	۱۱۶
۲۲	تعهد و احترام به ارزشهای دینی، فرهنگی و سیاسی کشور	۱	۹۲
۲۳	حفظ دست آوردهای ۱۸ سال گذشته	۱	۸۹

طوری‌که ذکر گردید، جوابات می‌رساند که مردم به اراده دولت و طالبان برای صلح اعتماد دارند. آنها همچنان توقعات زیادی از گفتگوهای مستقیم دارند و امیدوارند که هر دو جانب در بسیاری موارد به توافق برسند. نکات پیشنهادی مردم برای اجندای مذاکرات نشان می‌دهد که مردم هم نگران نتیجه مذاکرات هستند و هم جریان آنرا به دقت دنبال می‌کنند. مردم امید دارند که جانبین از آتش بس گرفته تا قانون اساسی، حقوق زنان، کارایی، روابط منطقی، پلان اقتصادی برای دهه آینده و سایر مسایل به موافقه برسند.

حال می‌بینیم که مردم حاضر به پرداخت چه قیمتی برای صلح هستند.

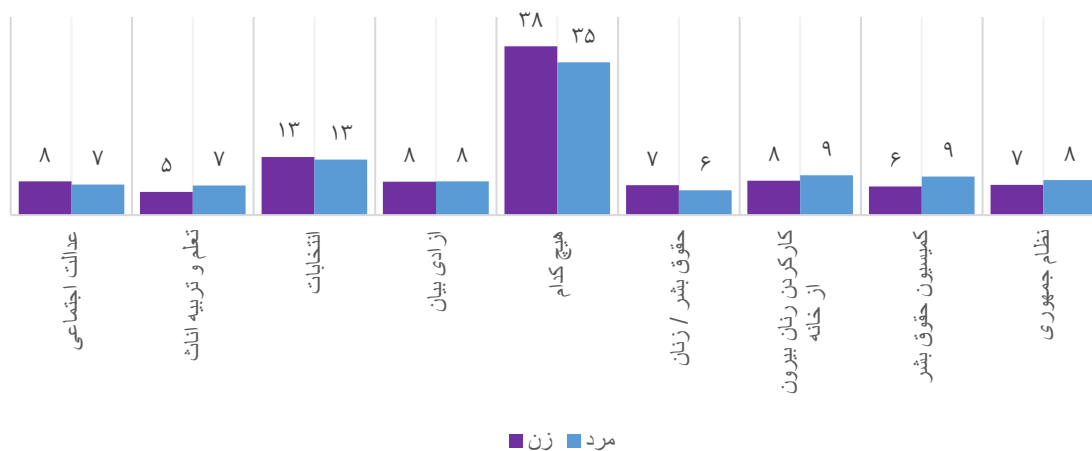

۵,۲ چه چیزی در بدل صلح داده شده میتواند؟

به جواب اینکه مردم از کدام ارزش های ذیل برای صلح گذشته میتوانند، بیشتر از ثلث مردم (۳۶%) گفتند که از هیچکدام آن گذشته نمی‌توانند، یک بر هفتم مردم (۱۳%) حاضر به گذشتن از قانون اساسی بودند، ۸ فیصد از کمیسیون حقوق بشر، ۸ فیصد از آزادی بیان، ۸ فیصد از حق کار زنان بیرون از منزل، ۷ فیصد از عدالت اجتماعی و نظام جمهوری و بالاخره ۶ فیصد از حقوق بشر، حقوق زن و حق تعلیم زنان گذشته نمی‌توانستند.

تفاوت اندکی درین مورد میان نظر مرد و زن وجود داشت. کمی بیشتر زنان گفتند که از هیچ ارزشی نمی‌گذرند ولی مردان گفتند که میتوانند از کمیسیون حقوق بشر بگذرند.

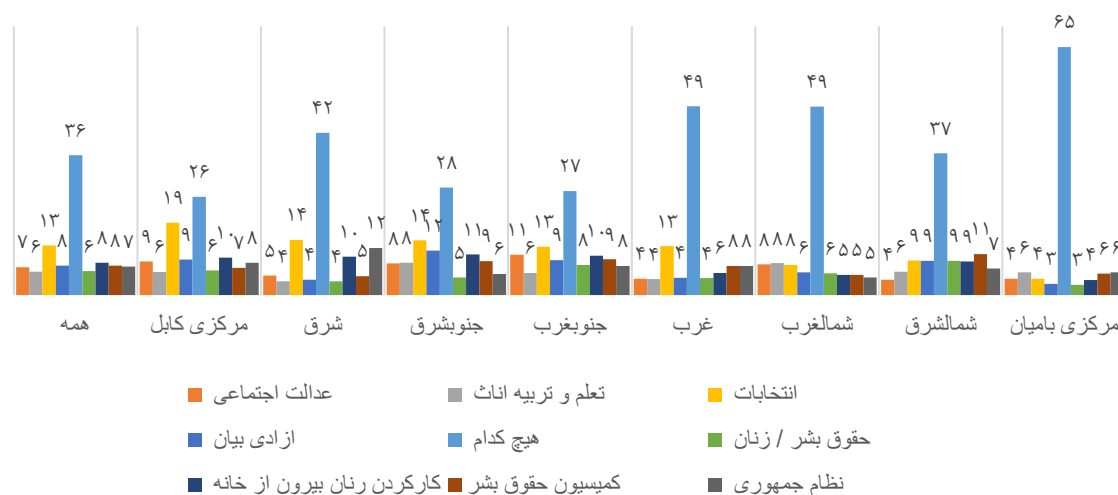
۱۰- برای دست یابی به صلح، از کدام موارد زیر حاضرید بگذرید؟

از نظر منطقی تفاوت هایی درین باره موجود بود. دو ثلث مردم مناطق مرتفع مرکزی (۶۵٪)، تقریباً نصف باشندگان مناطق شمال غرب (۴۹٪)، یک بر چهارم مردم در جنوب شرق (۲۸٪)، جنوب غرب (۲۷٪) و در مرکز (کابل) ۲۶ فیصد از هیچ ارزشی حاضر به گذشت نبودند.

تعداد باشندگان مناطق مرکز (کابل)، جنوب شرقی و جنوب غربی که حاضر به گذشتن از (بعضی) ارزش ها بودند، بیشتر از اوسط مردم مناطقی بودند که حاضر به از دست دادن هیچ چیزی نبودند.

۱۰- برای دست یابی به صلح، از کدام موارد زیر حاضرید بگذرید؟

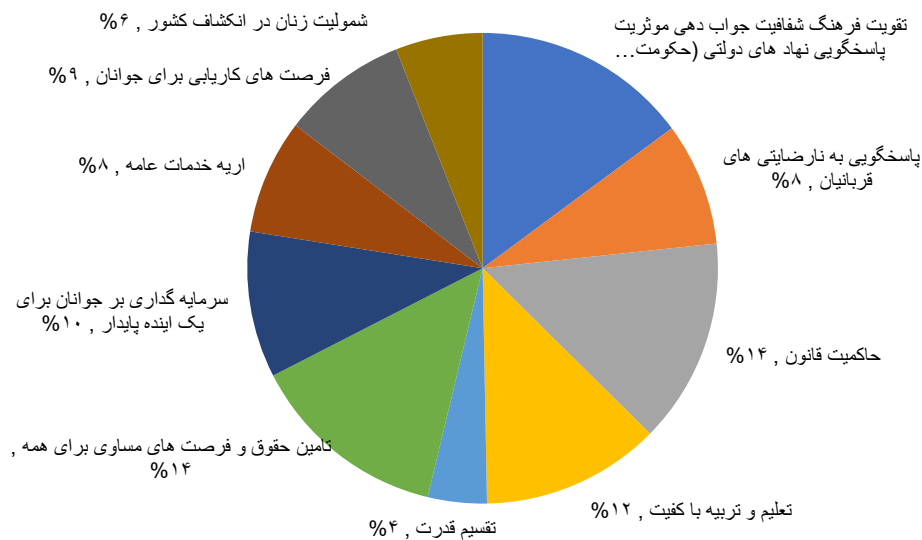
به دنبال بررسی موانع صلح، نمایندگی و اراده طرف های درگیر، از اشتراک کنندگان سروی پرسیدیم که بنظر شان چه چیزی میتواند صلح پایدار و دوامدار در کشور را تضمین نماید؟

۵,۳ ستراتیژی های موثر برای آوردن صلح

از نظر مردم یک ستراتیژی خوب و کارا برای صلح شامل ده جز می باشد. بدین ترتیب که حکومتداری خوب (۱۵٪)، حاکمیت قانون و حقوق و فرصت های مساوی برای همه (هر کدام ۱۴٪)، تعلیم و تحصیل بهتر و با کیفیت بلند تر (۱۲٪)، و سرمایه گذاری روی جوانان برای آینده بهتر (۱۰٪) رای بردند. اجزایی که کمتر از ده فیصد کل آرا شمرده شدند، کاریابی برای جوانان (۹٪)، پرداختن به آزردهی های متضررین (۸٪)، بهبود خدمات عامه (۸٪)، شمولیت زنان در امور انکشافی (۶٪)، و تقسیم قدرت (۴٪) بودند.

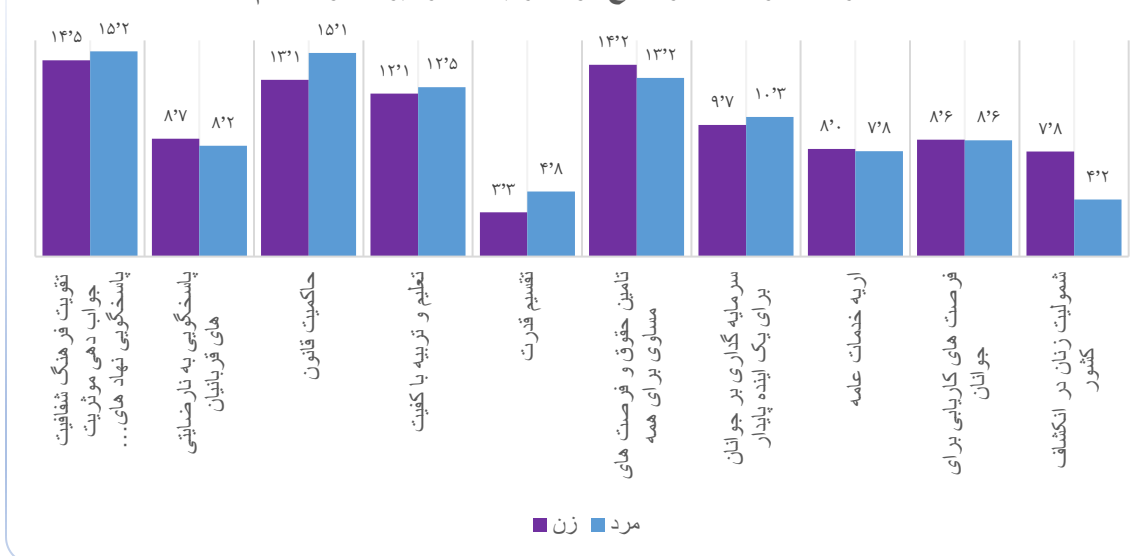
بسیاری از اجزای فوق الذکر شده به حکومتداری خوب مرتبط می باشند. گفته می توانیم که حکومتداری خوب برای یک توافق صلح پایدار مهم، حکومتداری (بد) باعث منازعات فعلی و برگشتن به خشونت بعد از توافق صلح با طالبان شده می تواند. به یاد بیاوریم که حکومتداری بد (ضعیف) در جوابات دیگری، چالش بزرگ در راه صلح انگاشته شده بود.

۱۱ - به نظر شما برای اعمار صلح دوامدار یک ستراتیژی خوب کدام است؟

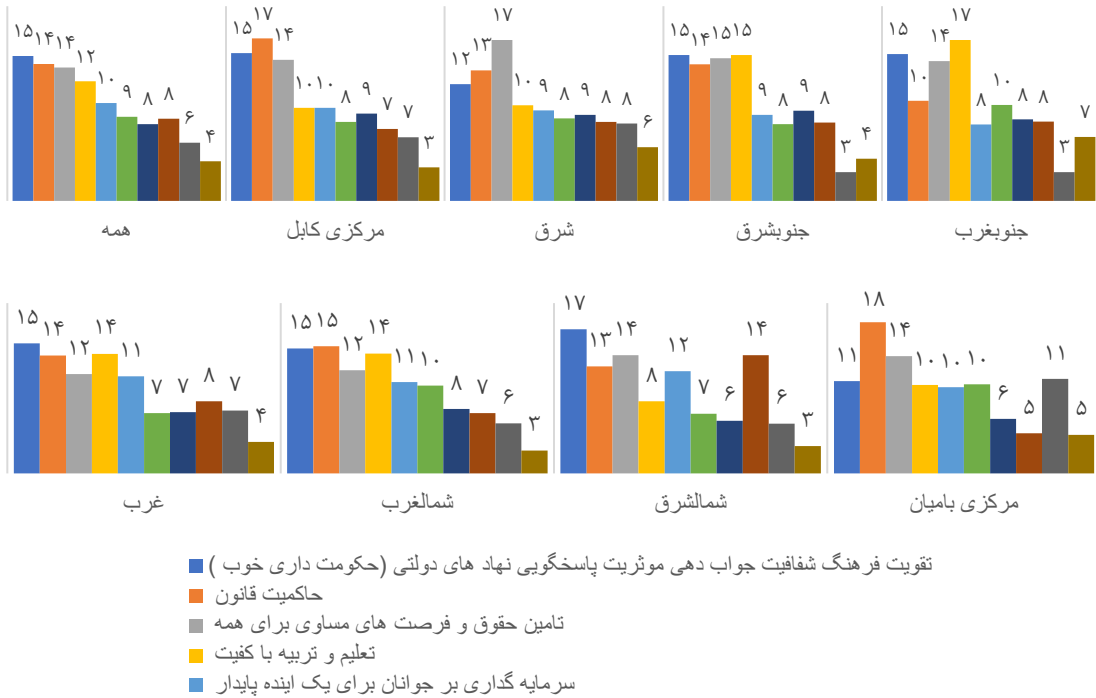
نظریات زن و مرد در باره ستراتیژی ها برای صلح مشابه بود، ولی در مورد ستراتیژی شمول زنان در پروسه های انکشافی، مردان دو چند زنان موافق بودند، یعنی ۸ فیصد مردان در مقابل ۴ فیصد زنان.

۱۱ - به نظر شما برای اعمار صلح دوامدار یک استراتژی خوب کدام است؟

بازهم تفاوت اندکی درباره استراتژی بین مناطق مختلف وجود داشت. بطور مثال، حاکمیت قانون به درجه اول در مناطق مرتفع مرکزی (۱۸%) و در مرکز (کابل) ۱۷ فیصد مطرح گردید. تعلیم و تحصیل با کیفیت در جنوب غرب بلند ترین رای (۱۷%)، و تضمین حقوق و فرصت های مساوی برای همه، استراتژی مهم تر (۱۷%) در مناطق شرقی شمرده شد. حکومتداری خوب در تمامی مناطق دیگر مهم ترین استراتژی شمرده میشود. قسمی که قبلاً ذکر شد، بیشتر استراتژی های پیشنهادی مردم به حکومتداری خوب ارتباط می گیرند که مهم ترین استراتژی برای ایجاد صلح شمرده میشود.

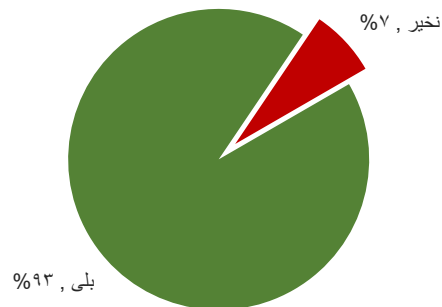
۱۱ - به نظر شما برای اعمار صلح دوامدار یک ستراتیژی خوب کدام است؟

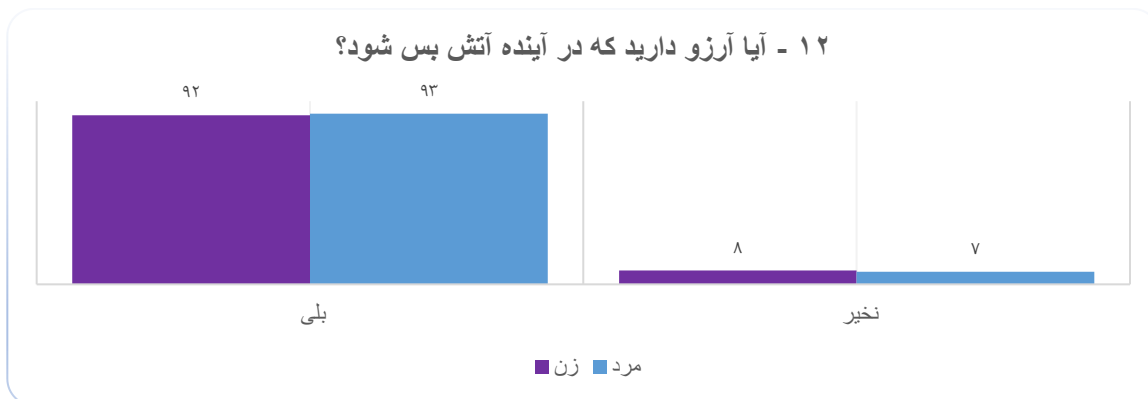
۴,۵ تقاضا برای آتش بس

آتش بس آرزوی همیشگی مردم است که اکثراً از طریق رسانه ها مورد بحث قرار گرفته و اخیراً از طرف رئیس جمهور به حیث شرط برای گفتگوهای مستقیم با طالبان مطرح شده، که این شرط دائماً از جانب این گروه رد گردیده است. بنابراین از مردم پرسیده شد که آیا خواهان آتش بس در آینده نزدیک هستند؟ تقریباً همه پرسش شدگان جواب مثبت دادند (۹۳٪)، و صرف ۷ فیصد گفتند که خواهان آتش بس نیستند. تقاضای مردم برای آتش بس در همان سطحی باقیمانده که سروی مجتمع (صلاح) در سال ۱۳۹۷ ثبت کرده بود.

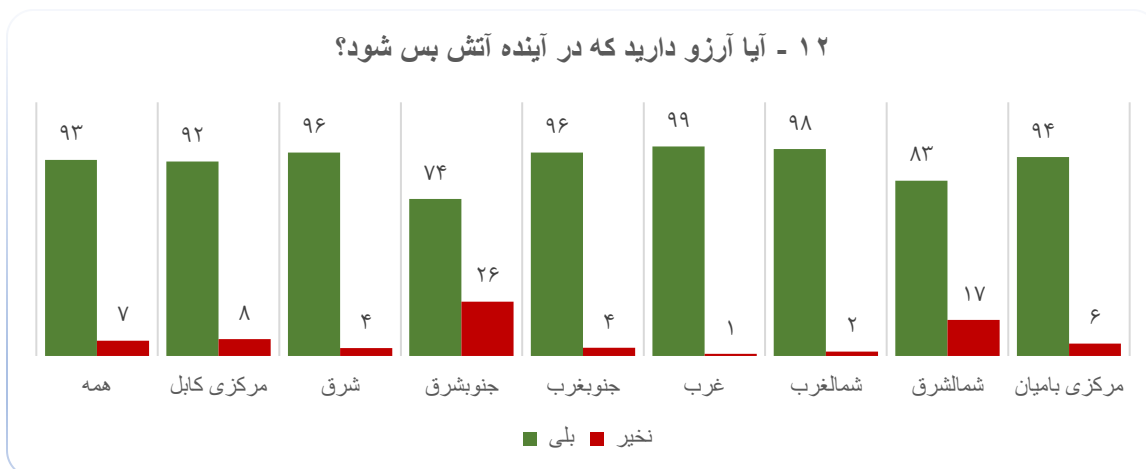
۱۲ - آیا آرزو دارید که در آینده آتش بس شود؟

مردان و زنان جوابات تقریباً مشابه درین مورد دادند، ولی زنان یک فیصد کمتر از مردان خواهان آتش بس بودند.

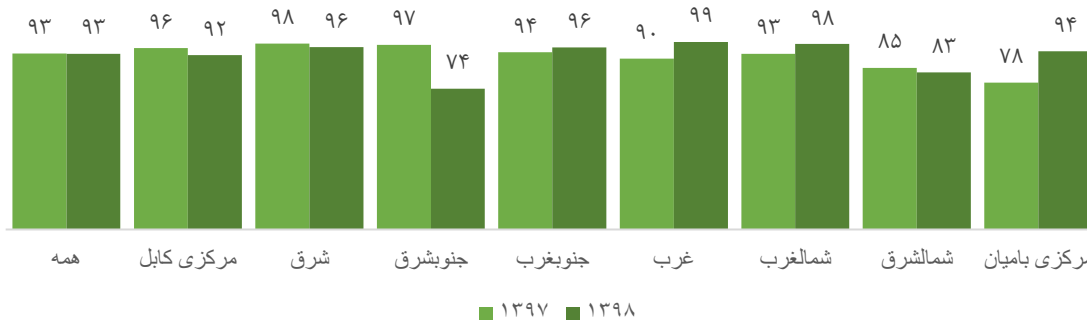

تفاوت جوابات در مناطق مختلف بیشتر بود. در مناطق غربی ۹۹ فیصد مردم آتش بس میخواستند. در شمال غرب این فیصدی (۹۸٪)، جنوب غرب (۹۶٪)، در شرق (۹۶٪)، در مناطق مرتفع مرکزی (۹۴٪)، و در مرکز کابل (۹۲٪) به آتش بس فوری رای دادند. پائین ترین تقاضا برای آتش بس در مناطق جنوب شرق (۷۴٪) و شمال غرب (۸۳٪) ثبت گردید که کمتر از ۹۰ فیصد را نشان میدهد. با وجود این، ارقام ثبت شده فیصدی بسیار بلند برای آتش بس را نشان میدهد.

مقایسه ارقام سال ۱۳۹۸ به سروی سال ۱۳۹۷ کاهش قابل ملاحظه در خواستن آتش بس در مناطق جنوب شرقی (۷۴٪ در مقابل ۹۷٪) را نشان میدهد. در حالیکه در مناطق مرتفع مرکزی این خواست مردم به مراتب افزایش یافته (۷۸٪ در ۱۳۹۷ و ۹۴٪ در ۱۳۹۸). جوابات در مناطق شمال شرق در هر دو سروی پائینتر از سایر مناطق یعنی (۸۵٪ در ۱۳۹۷ و ۸۳٪ در ۱۳۹۸) بود.

۱۲ - آیا آرزو دارید که در آینده آتش بس شود؟

۶. فعالین عمده (کلیدی)/اطراف دیدخل

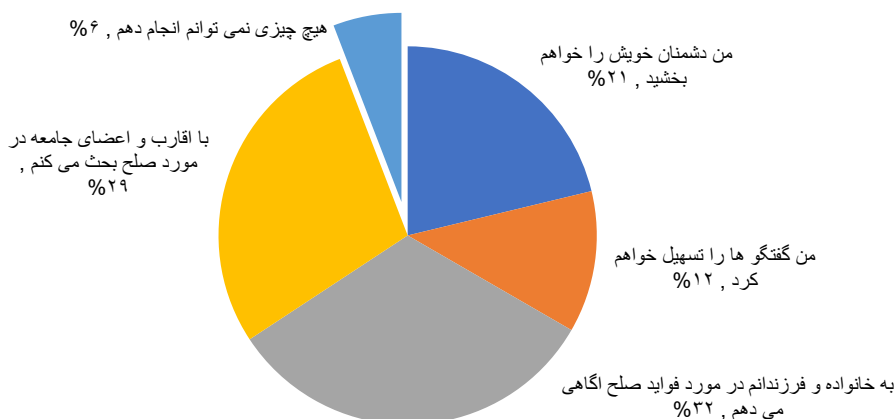
به نظر بسیاری مردم، مخصوصاً افغانها، منازعه افغانستان نه تنها عوامل داخلی، بلکه ابعاد منطوقی و بین المللی نیز دارد. در سروی پرسیده شد که کدام ظرفیت های داخلی و خارجی صلح باید برای کمک به پروسه صلح افغانستان به کار گرفته شوند؟ نخست از شاملین سروی سوال شد که به نظر شان کدام ظرفیت ها برای آوردن صلح در مناطق خودشان موجود است. بعداً درباره نقشی که کشورهای همسایه و نیز جامعه بین المللی در پشتیبانی از پروسه صلح می توانند داشته باشند، سوال شد.

۶,۱ برای صلح چه کاری شده میتواند؟

از مردم سوال شد که خودشان (شخصاً) برای آوردن و استحکام صلح چه کرده میتوانند. یک سوم مردم (۳۲%) گفتند که میتوانند با خانواده و اطفال خود در دانستن مزایای صلح کار کنند. بیشتر از یک چهارم (۲۸%) گفتند که در موقفی هستند که برای ترویج صلح با خویشاوندان و سایر اعضای جامعه صحبت کنند. بیشتر از ۲۱ فیصد گفتند که حاضرند دشمنان خود را عفو کنند، و ۱۲ فیصد حاضر بودند که زمینه گفتگو بین دولت و مخالفین مسلح را در مناطق شان فراهم سازند. صرف ۶ فیصد اظهار داشتند که درین مورد کاری کرده نمی توانند.

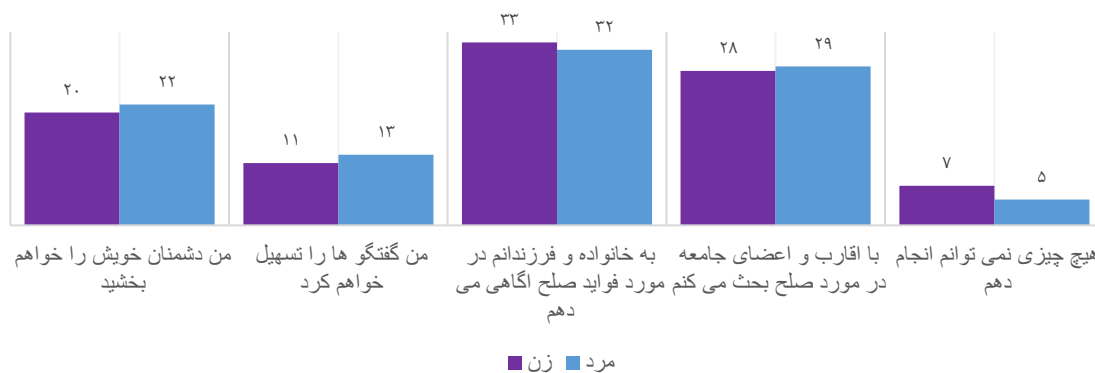
اکثریت مطلق شاملین سروی (۹۴%) باور داشتند که به نحوی از انحا کاری برای آوردن صلح کرده میتوانند. این نشان میدهد که افغانها نه تنها مایل به آوردن صلح هستند، بلکه به نقش خود درین امر آگاهی دارند. به عباره دیگر افغانها خود را ناتوان و تحت تاثیر عوامل خارجی منازعه نمی دانند. تنها اقلیتی که اظهار عجز کردند، شاید فکر کنند که عوامل منازعه قوی تر از آنها و خارج از محدوده توان شان است.

۱۳ - برای تقویت روند صلح در توان شخصی خویش چه کرده می‌توانید؟

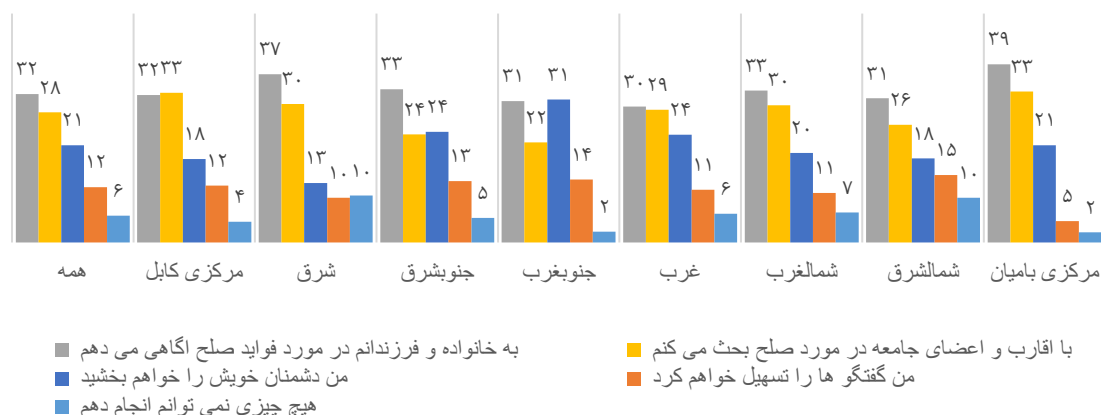
در جواب به این سوال، تفاوت چندانی بین زن و مرد دیده نشد، اما تعداد کمی بیشتر زنان اظهار داشتند که کاری برای پشتیبانی از صلح کرده نمیتوانند.

۱۳ - برای تقویت روند صلح در توان شخصی خویش چه کرده می‌توانید؟

در سطح منطقوی تعداد کسانی که باور داشتند کاری برای پشتیبانی از صلح کرده میتوانند، در جنوب غرب و مناطق مرتفع مرکزی بود (هرکدام ۹۸٪). همچنان در مرکز (کابل) ۹۶ فیصد، در جنوب شرق ۹۵ فیصد، در غرب ۹۴ فیصد، در شمال غرب ۹۳ فیصد، و در مناطق شرقی و شمال شرقی ۹۰ فیصد بدین باور بودند. کسانی که میتوانند با خانواده و اطفال خود در مورد صلح گفتگو کنند در تمام مناطق بلند بود، اما تعداد کسانی که میتوانند به خویشاوندان و اعضای جامعه صحبت کنند در کابل بیشترین بود. تعداد آنهایی که گفتند کاری کرده نمی‌توانند، در شرق و شمال شرق بود (هرکدام ۱۰٪)، اما پائین ترین آمار درین مورد در جنوب شرق و مناطق مرتفع مرکزی (هر کدام ۲٪) به ثبت رسیده.

۱۳ - برای تقویت روند صلح در توان شخصی خویش چه کرده می‌توانید؟

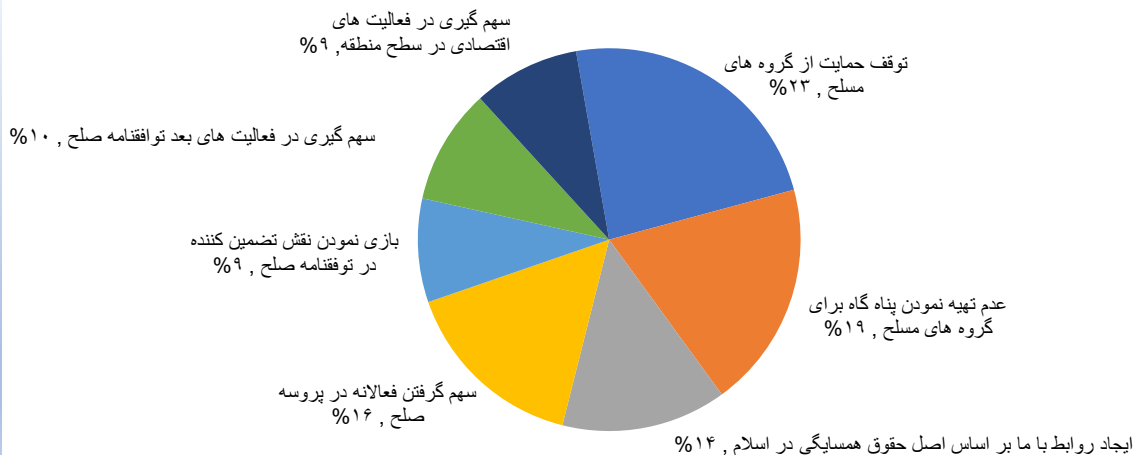

بعد از دانستن ظرفیت‌های پاسخ‌دهندگان و تمایل‌شان به کار برای صلح، خواستیم توقع آنها را از کشورهای همسایه برای پشتیبانی از پروسه صلح بدانیم.

۶,۲ توقعات مردم از کشورهای همسایه

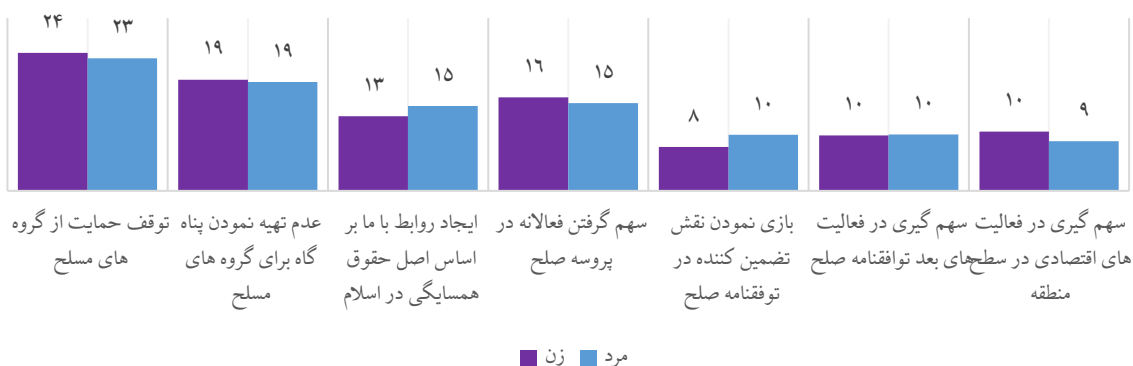
نزدیک به یک چهارم مردم (۲۴٪) از کشورهای همسایه می‌خواهند که پشتیبانی از گروه‌های مسلح را خاتمه بخشند، یک پنجم (۱۹٪) توقع داشتند که کشورهای همسایه به گروه‌های مسلح در کشور خود پناه ندهند. یک بر ششم حصه مردم (۱۶٪) از این کشورها می‌خواستند که نقش مثبت و فعالی در پروسه داشته باشند. یک هفتم (۱۴٪) آرزو داشتند که کشورهای همسایه روابط خود را در چوکات اصول اسلامی با افغانستان تنظیم کنند و ده فیصد فکر می‌کردند که کشورهای همسایه باید در فعالیت‌های بعد از توافق صلح اشتراک داشته باشند. همچنان کمتر از ده فیصد (۹٪) عقیده داشتند که همسایه‌ها باید در فعالیت‌های اقتصادی منطقی سهم بگیرند و نیز در توافقی صلح نقش تضمین‌کننده را ایفا نمایند (۹٪).

۱۴ - توقعات شما از کشورهای همسایه در قبال پروسه صلح چیست؟

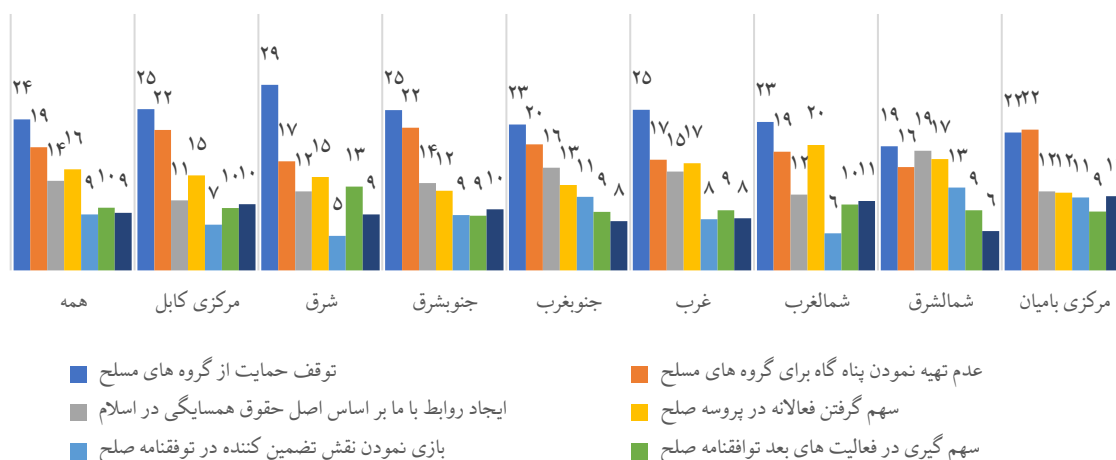
مرد وزن در توقع از کشورهای همسایه درین مورد نظر همسان داشتند.

۱۴ - توقعات شما از کشورهای همسایه در قبال پروسه صلح چیست؟

به همین ترتیب، اختلاف اندک بین نظر مردم مناطق مختلف دیده شد. در مجموع دو بر پنج مردم تمام مناطق مخلوطی از دو توقع بالا، یعنی ختم پشتیبانی و پناه دادن به گروه های مسلح را از کشورهای همسایه می خواستند.

۱۴ - توقعات شما از کشورهای همسایه در قبال پروسه صلح چیست؟

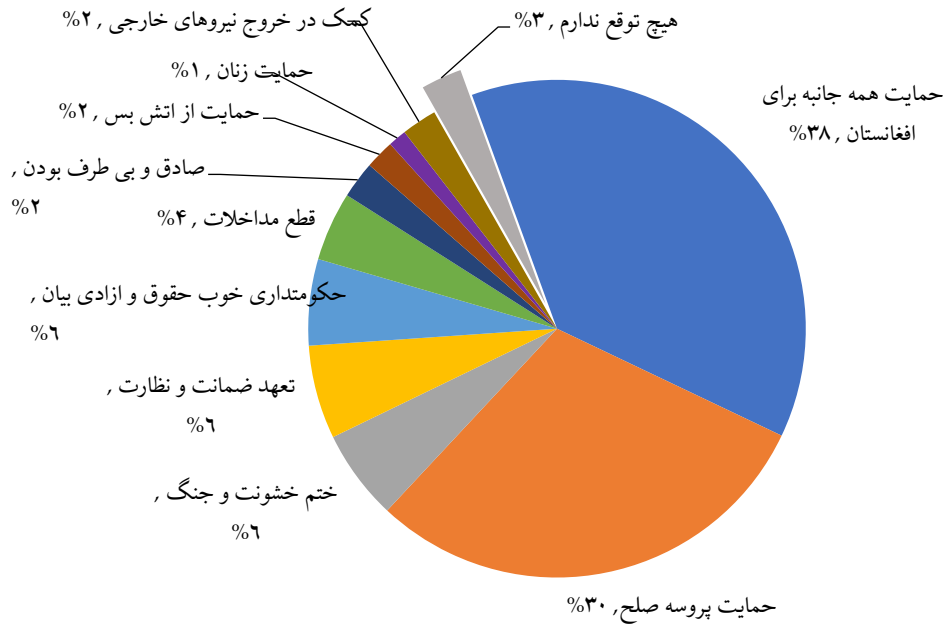
۶,۳ توقعات مردم از موسسه ملل متحد، جامعه بین المللی و موسسه همکاری های اسلامی

از اشتراک کنندگان پرسیده شد که خواست و توقع شان از این نهاد ها چه است؟ سوال به صورت آزاد مطرح گردید و از مردم خواستیم که حد اقل سه خواسته شانرا ذکر نمایند. حدود دو بر پنجم حصه (۳۸%) توقع کمک های همه جانبه درخواست کردند، یک بر سوم (۳۰%) خواستار کمک این نهادها به پروسه صلح شدند، و شش فیصد مردم در سه مورد ذیل خواستار همکاری این نهاد ها شدند: کمک به ختم جنگ و خشونت (تعهد، تضمین و نظارت از مذاکرات صلح)، دوام کمک در مرحله بعد از توافق صلح، و کمک در ترویج حکومتداری شایسته، حقوق شهروندان و آزادی بیان.

چهار فیصد مردم توقع داشتند که این نهاد ها مانع مداخلات کشورهای همسایه در امور افغانستان شوند و دو فیصد توقع کمک بعد از خروج خارجی ها از کشور شدند، دو فیصد توقع داشتند که کمک ها باید صادقانه و بیغرضانه باشند و دو فیصد خواهان کوشش آنها در امر آتش بس گردیدند. یک فیصد مردم خواهان پشتیبانی از زنان شدند و تنها دو فیصد گفتند که توقعی از این نهاد ها ندارند.

۱۵ - شما از ملل متحد، جامعه بین المللی و سازمان همکاری اسلامی در تسهیل

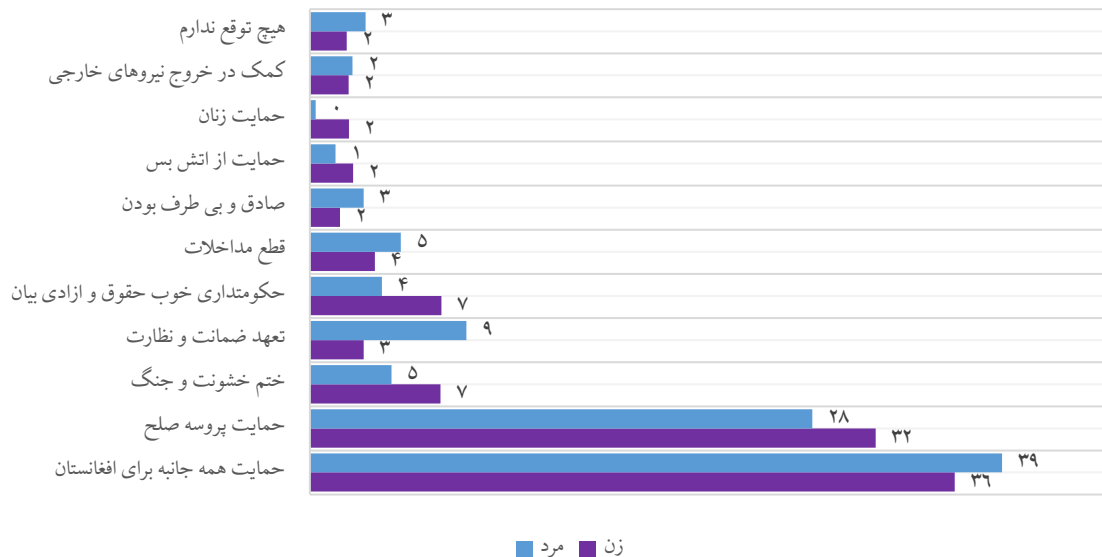
پروسه صلح چه توقع دارید؟

تفاوت اندکی بین جواب های زن و مرد درین مورد به ثبت رسیده.

۱۵ - شما از ملل متحد، جامعه بین المللی و سازمان همکاری اسلامی در تسهیل

پروسه صلح چه توقع دارید؟

از نظر منطقی تفاوت قابل ملاحظه میان جوابات در باره توقع کمک های همه جانبه دیده شد، یعنی ۴۲ فیصد مردم مناطق شمال شرق، ارتفاعات مرکزی و شمال غرب، در مقابل ۲۶ فیصد در شرق و جنوب شرق چنین کمک ها را توقع داشتند.

کمک این نهاد ها در ختم جنگ و خشونت بزرگترین خواسته در کابل بود (۱۲%) ولی این فیصدی در مناطق مرتفع مرکزی و جنوب غرب به (۳%) می رسید. اوسط این خواسته به سطح ملی (۶%) ثبت شده. در مناطق غربی اکثر مردم (۴۲%) کمک به پروسه صلح می خواستند ولی اکثریت در مناطق شمال شرق توقعی از این نهاد ها نداشتند (۱۰%). در مقایسه با سایر مناطق، هیچ کسی در مناطق مرتفع مرکزی و شرق کشور نه گفته که توقعی از این نهاد ها ندارد.

توقعات	همه	مرکزی/کابل	شرق	شمال شرق	شمال غرب	غرب	شمال غرب	شمال شرق	مرکزی/بامیان
حمایت همه جانبه برای افغانستان	۳۸	۴۱	۲۶	۲۶	۴۱	۳۲	۴۲	۴۲	۴۲
حمایت پروسه صلح	۳۰	۲۵	۳۶	۳۸	۲۵	۴۲	۲۷	۲۲	۳۲
ختم خشونت و جنگ	۶	۱۲	۸	۴	۳	۴	۴	۶	۳
تعهد، ضمانت او نظارت	۶	۸	۱۱	۷	۸	۳	۲	۵	۸
حکومتداری خوب، حقوق و آزادی بیان	۶	۶	۵	۳	۲	۴	۱۲	۴	۴
قطع مداخلات	۴	۲	۴	۴	۹	۶	۲	۵	۷
صادق و بی طرف بودن	۲	۱	۲	۴	۲	۳	۲	۵	۲
حمایت از آتش بس	۲	۲	۱	۶	۱	-	۳	۱	۱
حمایت زنان	۱	۱	۱	۱	۱	۱	۲	۱	۱
کمک در خروج نیروهای خارجی	۲	۱	۵	۳	۷	۱	۱	-	-
هیچ توقع ندارم	۳	۱	-	۴	۱	۳	۲	۱۰	-

۷. میتودولوژی

سروری نظر خواهی صلح در ۳۴ ولایت کشور از ۱۵ الی ۳۱ ماه دسمبر سال ۱۳۹۸ انجام یافته و در سه مرحله ذیل اجرا گردید:

مرحله اول: فعالیت های قبل از رفتن به ساحه در چهار بخش ذیل:

قدم اول: ترتیب پرسشنامه

مسوده پرسشنامه ترتیب و برای مرور به تمام شرکا و موسسات ذیدخل در سروری، فرستاده شد. سپس تبصره های رسیده در پرسشنامه جابجا گردیده و بعد پرسشنامه به لسان های رسمی کشور، پشتو و دری ترجمه گردید. بعد از آن ترجمه توسط نمایندگان مجتمع (صلاح) مرور گردید تا اطمینان یابند که ترجمه دقیق است و اصل سوال را منعکس میسازد.

قدم دوم: آموزش ناظرین ولایتی و آزمایش پرسشنامه در ساحه

بعد از ترجمه پرسشنامه، ناظرین ولایتی فهمانده شدند که چگونه سرویران مربوطه ساحوی را آموزش دهند. آموزش ناظرین در سطوح منطقوی و ولایتی از طرف موسسات عضو مجتمع (صلاح) پیش برده شد. در عین زمان پرسشنامه توسط ناظرین سروری در ساحه آزمایش گردید تا عام فهم بودن، منطقی بودن و تکراری نبودن سوال ها تضمین گردد.

بعد از آزمایش پرسشنامه در ساحه، تغییرات اندکی در پرسشنامه آورده شد تا مکملتر گردد. در اخیر ناظرین سرویران و پرسش کنندگان را در زون و ولایت مربوط خویش آموزش دادند.

قدم سوم: پلان نمونوی برای ولایات

پلان برای کار ساحوی در ولایات ترتیب گردید که قرار ذیل است:

تعیین تعداد مصاحبه ها در هر ولایت، به اساس طبقه بندی آنها

در نظر گرفتن تناسب جوامع شهری و دهاتی در پلان، با در نظر داشت تناسب نفوس در آن

تعیین تعداد مصاحبه شوندهگان زن و مرد در ساحه

تعیین تعداد سرویران و مصاحبه کنندگان ساحوی زن و مرد در هر ولایت

قدم چهارم: ترتیب کردن دیتابیس

درین قدم مسئول نوشتن گزارش نهایی دیتابیس را آماده ساخت تا معلومات رسیده از ساحه در آن درج گردد. همچنان درج کنندگان دیتا برای درج دقیق و درست معلومات رسیده از ساحه آموزش داده شدند. معلومات رسیده از ساحه درج دیتابیس شده و سپس به مشاور سروی برای اجرای مرحله سوم پروگرام فرستاده شدند.

مرحله دوم: فعالیت ها در جریان کار ساحوی

قدم اول: فرستادن پرسشنامه به مناطق وولایات

پرسشنامه به ولایات فرستاده شد. ولایاتی که امکان چاپ پرسشنامه در آن موجود بود کاپی الکترونیک (سافت کاپی) و سایر ولایات کاپی چاپ شده در کابل را دریافت کردند. بعداً پرسشنامه به سرویران فرستاده شد که به تعقیب آن مصاحبه ها در ساحه آغاز گردید.

قدم دوم: کار ساحوی به شکل مصاحبه رو در رو آغاز گردید.

کار مصاحبه ها بعد از آموزش دیدن سرویران در ساحه آغاز گردید. این فعالیت برای دو هفته دوام داشت.

مصاحبه شوندگان به ترتیب ذیل انتخاب گردیدند:

ساحاتی که باید پوشش داده شوند در هر ولسوالی به صورت اتفاقی انتخاب و به سرویران معرفی شدند.

خانواده هایی که مصاحبه می شدند به صورت اتفاقی توسط سرویران انتخاب شدند.

انتخاب شخص مصاحبه شونده در فامیل، به اساس تعداد پلان شده صورت گرفت (ده مصاحبه در هر محل انتخاب شده).

قدم سوم: نظارت و کنترل پروسه در ساحه

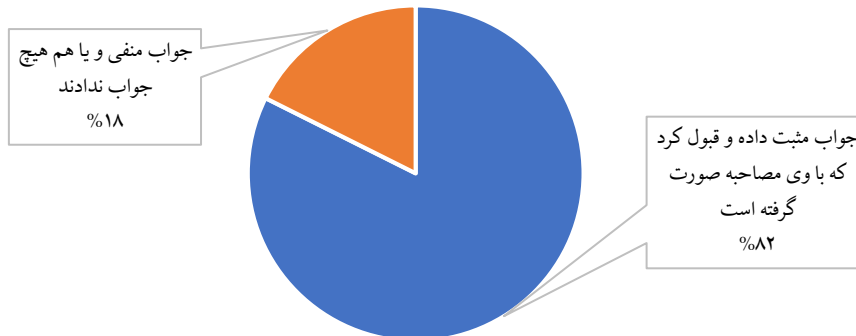
تمام موسسات شامل در مجتمعه (صلاح) دارای واحدهای آموزش دیده نظارت و ارزیابی میباشند که مسئول نظارت از اجرای پروژه در جریان کار، و ارزیابی نهایی پروژه بعد از ختم آن میباشند. درین سروی تیم مشترک نظارتی تشکیل گردید تا از جریان کار در پنج فیصد ساحه (۳۴۳ مصاحبه) در ۳۴ ولایت نظارت نمایند. تیم نظارتی از وجود هر نوع مشکل یا مانع که ذیلاً ذکر میگردد به صورت فوری به مرکز گزارش می دادند:

ضرورت به تعویض سرویر در صورت عدم توانایی او در انجام مصاحبه

- تغییر و تبدیل ساحه تحت پوشش بدون اجازه قبلی و مطلع ساختن مسئولین ساحه از طرف سرویران
- تخلف از استعمال درست روش انتخاب مصاحبه شونده
- هنگامی که پرسشنامه به صورت مکمل خانه پُری نمی شد (نیمه تمام میماند)

وظیفه دیگر تیم مختلط ارزیابی بازپرسی هشت فیصد مصاحبه ها در ولایات مختلف بود. ساحات بازپرسی به صورت اتفاقی تعیین می گردید. در صورت مشاهده تفاوت عمده، تیم ناظر سرویران متفاوتی را به تکرار مصاحبه مؤظف می ساختند تا شفافیت و درستی مصاحبه ها تضمین گردد. در مجموع تعداد ۵۱۱ مصاحبه در ۲۲ ولایت، حداقل یک ولایت در هر زون، بازپرسی شدند. بازپرسی اکثریت مصاحبه ها مثبت ارزیابی شد، یعنی ۸۲% بصورت درست انجام یافته بودند. تعداد ۱۸% مصاحبه شوندگان یا از جواب دادن به ناظرین امتناع کردند، و یا گفتند که در مصاحبه اشتراک نکردند. اکثریت کسانی که حاضر به جواب دادن به هیات ناظر نگردیدند باشندگان مناطق نا امن بودند. باید در نظر داشت که وقتی از طریق تلفون از یک باشنده منطقه نا امن در مورد اشتراک وی در مصاحبه پرسیده شود، طبعاً از انجام مصاحبه منکر میشود.

جواب دهندگان که در بازرسی به آنها تماس حاصل شده است
در مجموع از ۲۲ ولایت ۵۱۱ (۸%) مصاحبه چک دوباره شدند

مرحله سوم: بعد از کار ساحوی

ترتیب و تنظیم معلومات رسیده از ساحه، و سپس تجزیه آن مرحله اخیر پروژه بود.

قدم اول: دریافت اوراق تکمیل شده مصاحبه ها از ولایات

بعد از انجام مصاحبه ها پرسشنامه های پُر شده، از طریق ایمیل و یا سایر ذرایع انترنتی به تیم درج معلومات به شکل کاپی های سکن شده فرستاده شد. فرستادن سریع اوراق مذکور تیم درج معلومات را قادر ساخت

تا معلومات تکمیل شده را در زمان تعیین شده برای ارزیابی، تجزیه و بالاخره نوشتن گزارش نهایی آماده سازند.

کاپی های اصلی مصاحبه ها به دفتر مرکزی جهت حفظ در آرشیف موسسه فرستاده شدند.

قدم دوم: پاک کاری و تصفیه معلومات

معلومات رسیده از ۳۴ ولایت، بعد از درج در دیتابیس برای تصفیه و پاک کاری به مشاور پروژه سپرده شد. این پروسه ۴۲۱ مصاحه را، که یا ۹۵% مشابه بودند، یا تکمیل نبودند و یا هم تکراری بودند، از دیتابیس خارج ساخت. بدین ترتیب ۶۴۴۸ مصاحبه از جمله ۶۸۶۹ مصاحبه به تجزیه گرفته شدند.

قدم سوم: تجزیه معلومات

مشاور پروژه معلومات رسیده را تجزیه، تطهیر و تصفیه کرده در جدول ها و گراف ها برای گزارش نهایی جابجا نمود. این مرحله به سبب وجود سوالاتی که جوابهای متعدد داشت و سوالات آزاد و تشریحی، خیلی وقت گیر ثابت شد.

قدم چهارم: گزارش نویسی و مرور گزارش

مشاور پروژه مسوده گزارش را تهیه و غرض مرور و بازبینی به موسسات عضو مجتمع و سایر شرکا فرستاد. سپس مسوده به اعضای موسسات مجتمع نمایش داده شد. موسسات مذکور تیم تخنیک برای مرور مسوده موظف ساختند تا بعداً نظر و انتقادات شانرا با مشاور پروژه شریک سازند. تیم تخنیک نظریات شانرا روی محتوی و شکل گزارش یا بصورت مستقیم و یا از طریق رهبری مجتمع به مشاور فرستادند. مشاور پروژه انتقادات و نظریات آنها را در گزارش شامل ساخته و مسوده دوم گزارش را تهیه و با تیم تخنیک شریک ساخت تا برای بار دوم انتقادات و نظریات خودرا اظهار نمایند.

قدم پنجم: کنفرانس مطبوعاتی برای همگانی ساختن گزارش سروی

اعضای مجتمع با همکاری رسانه ها، یافته ها و پیشنهادات سروی را از طریق کنفرانس مطبوعاتی با تمامی شرکا و دست اندر کاران در پروسه صلح افغانی شریک خواهند ساخت.

احتمال غلطی و درجه اعتماد بر سروی

احتمال غلطی ها در سروی $\pm 1,18$ و درجه اعتماد بر آن ۹۵% (با ۵% تردید) میباشد.

ملاحظات

محرمیت: تمام معلومات شخصی و وابستگی قومی و نژادی مصاحبه شوندگان محرم نگهداشته شده و تحت هیچ شرایطی افشا نمیشوند. سرویران ساحوی اصول اخلاقی و مسلکی مصاحبه را مراعات می کنند، و موسسات عضو مجتمع (صلاح) مسئول هرگونه رفتار غیر اخلاقی سرویران میباشند.

دفتر مرکزی اجازه نامه یی از مقامات وزارت داخله به دست آورد تا هیچگونه مانع در راه اجرای پروگرام وجود نداشته باشد. وزارت به تمامی ارگان های امنیتی در سطح ولسوالی و ولایت هدایت داد تا نه تنها مانع کار سروی نشوند، بلکه در صورت ضرورت به آن کمک کنند.

۸. نکات اخیر

هدف این همه پرسی تلاش برای جا دادن و دربرگیری صدای مردم عام در پروسه صلح بود. سروی مذکور بخشی ازین تلاش بود که نه تنها محتوایی برای پروسه و مذاکرات صلح فراهم می آورد، بلکه افغانها را تشویق میکند تا در آوردن صلح به کشورشان هرچه بیشتر سهیم و فعال گردند. در حالیکه پروسه صلح در حال حاضر از طرف خارجی ها و نخبه گان سیاسی افغان به پیش برده میشود، افغانهای عادی نقش برجسته تری برای جامعه مدنی، بزرگان قوم و دیگران می بینند.

سروی نشان میدهد که افغانان عادی مشکلات اقتصادی و نبود فرصت های شغلی را عامل اصلی و مسایل عقیدتی را عامل کوچکتر پیوستن جوانان به گروه های مسلح می انگارند. در حالیکه ضعف حکومتداری علت عمده منازعه دانسته میشود، مردم عوامل خارجی چون کشورهای همسایه و جامعه بین المللی را نیز در منازعه دخیل میدانند. همچنان مردم عقیده دارند که منازعه افغانستان ابعاد محلی، منطوقی و بین المللی دارد. البته این بدان معنی نیست که مردم به ترویج صلح در سطح اجتماع مایل نیستند. این مساله نشان میدهد که مردم خود را ناتوان نمی انگارند و نقش خود در ایجاد صلح پایدار را درک کرده اند. نظر مردم درباره چالش گروه داعش در راه صلح تغییر قابل ملاحظه یافته و مثل گذشته آثر چالش خیلی جدی نمی دانند. یکی از یافته های جالب این سروی اینست که مردان (۱۳%) تقریباً دوچند به نسبت زنان (۷%) نمایندگی زنان در گفتگوهای صلح را می خواستند. سروی همچنان آشکار ساخت که اکثر مردان به احزاب سیاسی باور ندارند چنانچه از هر ۲۵ تن یک نفر به نمایندگی احزاب سیاسی رای دادند، در حالیکه از هر هفت زن یک تن می گفتند که احزاب سیاسی نمایندگی شانرا کرده میتواند.

به نظر اشتراک کنندگان سروی حقوق زن یکی از مهم ترین نکاتی است که باید در اجندای مذاکرات صلح شامل شود و در نمایندگی از مردم نقش دولت مهم ترین شمرده میشود. همچنان خانواده های قربانیان و جامعه مدنی دو گزینه دیگر برای نمایندگی مردم دانسته میشوند. سروی نشان میدهد که ۹۳ فیصد مردم خواهان آتش بس هستند. اکثریت مردم عقیده داشتند که دولت (۷۹%) و طالبان (۶۳%) فیصد اراده محکم سیاسی برای صلح دارند. قابل ذکر است که اکثریت مردم نمی خواهند دستاورد های ۱۸ سال اخیر را از

دست دهند. ما دانستیم که مردم انتظارات زیادی از گفتگوهای صلح دارند و باومند هستند که صلح پایدار تنها به یک جانب منازعه محدود نمیشود.

در مورد اجندای مذاکرات سروی نشان میدهد که مردم نه تنها صلح میخواهند، بلکه انکشاف اقتصادی، حکومتداری خوب، روابط نیک منطقوی و پشتیبانی جامعه جهانی را نیز تقاضا دارند. این نشان میدهد که صلح نه تنها پایان جنگ است، بلکه به معنی داشتن شرایط بهتر زندگی بعد از جنگ نیز میباشد.

۹. ضمایم

ضمیمه اول: عناوین و نکات پیشنهاد شده برای اجندای گفتگوهای صلح

شماره	موضوع پیشنهادی برای اجندای مذاکرات صلح	فیصدی	تعداد رای
۱	آتش بس و ختم جنگ	۳۳	۴۷۰۲
۲	حقوق زنان و اطفال	۱۵	۲۰۹۱
۳	صلح پایدار	۹	۱۲۶۴
۴	به سفارشات و خواسته های مردم ارزش بدهید	۷	۱۰۴۷
۵	تأمین امنیت	۶	۸۸۸
۶	تعهد دولت و طالبان برای کامیابی مذاکره	۵	۶۸۰
۷	بحث بالای نقاط بزرگ ستراتیژی و انکشافی کشور	۴	۵۲۷
۸	رهایی زندانیان	۲	۲۵۵
۹	فعالیت های اقتصادی در منطقه و سهم افغانستان	۲	۲۵۵
۱۰	قانون اساسی	۱	۱۹۲
۱۱	نظام جمهوری اسلامی با تطبیق شریعت	۱	۱۸۷
۱۲	خروج نیروهای خارجی	۱	۱۷۳
۱۳	زمینه کار برای مردم بالخصوص جوانان	۱	۱۵۶
۱۴	آزادی در عرصه های مختلف و آزادی بیان	۱	۱۴۶
۱۵	تعلیم و تحصیل زنان و دختران	۱	۱۲۷
۱۶	حفظ نظام جمهوری	۱	۱۲۶
۱۷	حقوق مدنی مردم اعم از مرد و زن	۱	۱۲۴
۱۸	حقوق بشر	۱	۱۲۳
۱۹	جلوگیری از خشونت بالخصوص علیه زنان	۱	۱۲۳
۲۰	تأمین عدالت	۱	۱۱۸
۲۱	حضور زنان در عرصه های مختلف سیاسی، اجتماعی و غیره	۱	۱۱۶
۲۲	تعهد و احترام به ارزشهای دینی، فرهنگی و سیاسی کشور	۱	۹۲
۲۳	حفظ دستاوردهای ۱۸ سال گذشته	۱	۸۹
۲۴	ارتقاء سکتور معارف، تحصیلات عالی و توضیح موقف هر دو طرف	۰,۴۴	۶۳
۲۵	تعریف و حفظ منافع ملی	۰,۳۴	۴۸
۲۶	تأمین عدالت اجتماعی	۰,۳۱	۴۴
۲۷	عدالت انتقالی	۰,۲۷	۳۹
۲۸	حفظ اردوی ملی و نیروهای امنیتی	۰,۲۰	۲۹
۲۹	حفظ سیستم انتخابات	۰,۱۸	۲۶
۳۰	اخوت اتحاد و اتفاق	۰,۱۵	۲۲
۳۱	عفو و بخشش به یکی دیگر	۰,۱۵	۲۱
۳۲	چگونگی روابط با کشورهای همسایه	۰,۱۶	۲۳
۳۳	دموکراسی	۰,۱۳	۱۸

شماره	موضوع پیشنهادی برای اجندای مذاکرات صلح	فیصدی	تعداد رای
۳۴	چگونگی ادغام طالبان در نظام	۰,۱۰	۱۴
۳۵	نظام همه شمول	۰,۱۰	۱۴
۳۶	توضیح اهداف طالبان	۰,۰۹	۱۳
۳۷	حاکمیت قانون	۰,۰۹	۱۳
۳۸	ایجاد یک نظام مقتدر	۰,۰۸	۱۲
۳۹	حمایت از افراد ملکی	۰,۰۸	۱۲
۴۰	عدم تکرار اعمال رژیم گذشته طالبان	۰,۰۸	۱۲
۴۱	حاکمیت ملی	۰,۰۹	۱۳
۴۲	روابط به کشورهای جهان	۰,۱۰	۱۴
۴۳	خط دیورند	۰,۰۶	۸
۴۴	نقش و سهم همه اقوام در حکومت آینده	۰,۰۶	۸
۴۵	تقسیم قدرت سیاسی	۰,۰۵	۷
۴۶	جهاد علیه کی؟ تنها در افغانستان فرض است؟	۰,۰۵	۷
۴۷	طالبان باید تعهد و تضمین بدهد که همه شان صلح را قبول میکند	۰,۰۵	۷
۴۸	تعیین سرنوشت مردم	۰,۰۴	۶
۴۹	خواسته های هر دو طرف واضح باشد	۰,۰۴	۶
۵۰	تکنالوژی و انکشاف مطرح شود	۰,۰۴	۵
۵۱	چگونگی نظام بعد از رسیدن به صلح	۰,۰۴	۵
۵۲	حفظ ارزش های حقوقی فرهنگی و اجتماعی مردم	۰,۰۴	۵
۵۳	حکومتداری درست بعد از صلح با طالبان	۰,۰۴	۵
۵۴	سرنوشت اموال و ملکیت های عامه	۰,۰۴	۵
۵۵	عدم تقسیم قدرت	۰,۰۴	۵
۵۶	مدیریت آب کشور	۰,۰۴	۵
۵۷	جلوگیری پناهندگی افغانها به کشورهای دیگر	۰,۰۳	۴
۵۸	حمایت جامعه جهانی	۰,۰۴	۵
۵۹	یک کشور مستقل باشیم	۰,۰۳	۴
۶۰	امارت اسلامی	۰,۰۲	۳
۶۱	تعهد به قوانین بین المللی	۰,۰۲	۳
۶۲	حکومت مؤقت	۰,۰۳	۴
۶۳	تعهد و تضمین برای آینده	۰,۰۲	۳
۶۴	انتقال دفاتر طالبان به کشور	۰,۰۱	۲
۶۵	تداوم و آزادی های موجود بعد از توافق	۰,۰۱	۲
۶۶	تعدیل قانون	۰,۰۱	۲
۶۷	حفظ و احترام حقوق قربانیان جنگ و خدمت به خانواده های شان	۰,۰۳	۴
۶۸	خواسته های احزاب	۰,۰۱	۲
۶۹	پیشگیری از افراط او تفریط	۰,۰۱	۲
۷۰	در نظر گرفتن حقوق اقلیت های قومی و مذهبی	۰,۰۱	۲

شماره	موضوع پیشنهادی برای اجندای مذاکرات صلح	فیصدی	تعداد رای
۷۱	شیوه تضمین توافق نامه صلح	۰,۰۱	۲
۷۲	نظام باید تغییر کند	۰,۰۲	۳
۷۳	از بین بردن احزاب و گروهها	۰,۰۱	۱
۷۴	بازگشت طالبان به کشور	۰,۰۱	۱
۷۵	باید در مورد مخالفین مسلح دیگر کشور هم بحث شود	۰,۰۱	۱
۷۶	باید هر فیصله که انجام میشود به خیر و صلاح مردم افغانستان باشد	۰,۰۱	۱
۷۷	بند نمودن تبلیغات خصمانه	۰,۰۱	۱
۷۸	تفاهم برای دفاع مشترک از کشور	۰,۰۱	۱
۷۹	چگونگی رسیدن به توافق	۰,۰۱	۱
۸۰	چگونگی توقف مداخله کشورها	۰,۰۱	۲
۸۱	چگونگی مشارکت مردم	۰,۰۱	۱
۸۲	حفظ پروگرام ها و برنامه های ملی	۰,۰۱	۱
۸۳	حفظ و حمایت جامعه مدنی	۰,۰۱	۲
۸۴	حکومت مشترک	۰,۰۱	۱
۸۵	حمایت و ضمانت کشور های همسایه و جامعه جهانی	۰,۰۱	۱
۸۶	خواهشات غیر واقعی باید در اجندا شامل نشود	۰,۰۱	۱
۸۷	توافق در باره نظام آینده	۰,۰۱	۱
۸۸	عدم استفاده از خاک افغانستان در مقابل کشورهای بیگانه	۰,۰۱	۱
۸۹	رساندن خدمات عامه به مناطق دوردست	۰,۰۱	۱
۹۰	رسانه های تحریم نشوند	۰,۰۱	۱
۹۱	روابط اقتصادی با جهان	۰,۰۱	۱
۹۲	شروط هر دو طرف منطقی باشد	۰,۰۱	۱
۹۳	ضمانت کشورهای ذیدخل و مقتدر	۰,۰۱	۱
۹۴	قطع همکاری با گروه های تروریستی	۰,۰۱	۱
۹۵	با امریکا به نتیجه رسیدن	۰,۰۱	۱
۹۶	مبارزه مشترک علیه داعش	۰,۰۱	۱
۹۷	محو فساد اداری	۰,۰۱	۱
۹۸	موضوع قوانین برای مسائل مدرن و عصری	۰,۰۱	۱
۹۹	موضوع کشت و قاچاق مواد مخدر	۰,۰۱	۱
۱۰۰	موضوع کمک های بین المللی	۰,۰۱	۱
۱۰۱	میکانیزم جمع آوری سلاح بعد از توافقنامه	۰,۰۱	۱
۱۰۲	نظام باید شاهی گردد	۰,۰۱	۱
۱۰۳	نظام سازی	۰,۰۱	۱
۱۰۴	هر چیز باید در توافق نامه واضح باشد	۰,۰۱	۱
۱۰۵	همه مسائل متنازع فیه باید مطرح شود	۰,۰۱	۱
۱۰۶	وضعیت اقتصادی و انکشافی ساحات تحت کنترل طالبان	۰,۰۱	۱

ضمیمه دوم: تفاوت تعداد مصاحبه های پلان شده و عملی شده در هر ولایت

تعداد پلان شده مصاحبه ها در اصل ۶۰۰۰ بود اما در جریان کار ساحوی حد اقل ۱۰ مصاحبه در هر ولایت بر آن افزود گردید. در بعضی ولایات به تعداد مصاحبه اکتفا شد که نتیجه مطلوب بدست دهد، بنابراین از مصاحبه های افزوده شده صرف نظر گردید. در عین حال در جریان تصفیة معلومات، یک سلسله مصاحبه هایی که شباهت ۹۵ الی ۱۰۰ فیصد داشتند، نیز حذف شدند. در مجموع تعداد ۴۲۱ مصاحبه از جمله ۶۸۶۹ مصاحبه حذف گردیدند. بناءً تحلیل این سروی به اساس ۶۴۴۸ مصاحبه صورت گرفته است. جدول ذیل تعداد مصاحبه ها در ولایات مختلف را نشان میدهد.

تفاوت	تعداد مصاحبه		ولایت	
	پلان شده	انجام شده		
۱۲۶	۹۱۸	۱۰۴۴	کابل	۱
۱۰	۱۳۸	۱۴۸	پروان	۲
۱۰	۱۰۰	۱۱۰	کاپیسا	۳
۱۰	۱۰۰	۱۱۰	لوگر	۴
۱۰	۱۲۴	۱۳۴	وردگ	۵
۱۰	۱۰۰	۱۱۰	پنجشیر	۶
۱۰	۳۱۶	۳۲۶	ننگرهار	۷
۱۰	۱۰۰	۱۱۰	لغمان	۸
۱۰	۱۰۰	۱۱۰	کنر	۹
۱۰	۱۰۰	۱۱۰	نورستان	۱۰
۱۰	۱۱۵	۱۲۵	پکتیا	۱۱
۱۰	۱۰۰	۱۱۰	پکتیکا	۱۲
۱۰	۱۲۰	۱۳۰	خوست	۱۳
۱۰	۲۵۶	۲۶۶	غزنی	۱۴
۱۰	۱۰۰	۱۱۰	ارزگان	۱۵
۱۰	۲۵۶	۲۶۶	کندهار	۱۶
۱۰	۱۹۲	۲۰۲	هیلمند	۱۷
۱۰	۱۰۰	۱۱۰	نیمروز	۱۸
۱۰	۱۰۰	۱۱۰	زابل	۱۹
۱۰	۳۹۵	۴۰۵	هرات	۲۰
۱۰	۱۰۶	۱۱۶	فراه	۲۱
۱۰	۱۴۴	۱۵۴	غور	۲۲
۱۰	۱۰۳	۱۱۳	بادغیس	۲۳
۱۰	۲۷۷	۲۸۷	بلخ	۲۴

تفاوت	تعداد مصاحبه		ولایت	
	پلان شده	انجام شده		
۱۰	۱۱۳	۱۲۳	جوزجان	۲۵
۱۰	۱۱۶	۱۲۶	سرپل	۲۶
۱۰	۱۰۰	۱۱۰	سمنگان	۲۷
۱۰	۲۰۸	۲۱۸	فاریاب	۲۸
۲	۲۱۱	۲۱۳	کندز	۲۹
۱۰	۲۰۵	۲۱۵	تخار	۳۰
۱۰	۱۹۸	۲۰۸	بدخشان	۳۱
۱۰	۱۹۰	۲۰۰	بغلان	۳۲
۱۰	۱۰۰	۱۱۰	بامیان	۳۳
۱۰	۱۰۰	۱۱۰	دایکندی	۳۴
۴۴۸	۶۰۰۰	۶۴۴۸	جمله	

ضمیمه سوم: تقسیم بندی مناطق

ولایات						منطقه
پنجشیر	کاپیسا	وردگ	لوگر	پروان	کابل	مرکزی/کابل
		نورستان	کنر	لغمان	ننگرهار	زون شرق
		غزنی	خوست	پکتیکا	پکتیا	جنوب شرق
	نیمروز	ارزگان	زابل	هلمند	کندهار	جنوب غرب
		بادغیس	غور	فراه	هرات	زون غرب
	جوزجان	سرپل	فاریاب	سمنگان	بلخ	شمال غرب
		بغلان	بدخشان	تخار	کندز	شمال شرق
				دایکندی	بامیان	مناطق مرتفع مرکزی

ضمیمه چهارم: پرسشنامه

بسم الله الرحمن الرحيم

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته، اسم من _____ از دفتر تحقیقاتی صلاح که يك نهاد مستقل و غیر وابسته است؛ میباشم. ما منظمأ بین مردم مثل شما سروی های را راه اندازی میکنیم تا بدانیم آنها در مورد مسایل عمومی کشور چه فکر میکنند. دفتر صلاح هیچ نوع ارتباطی با دولت ندارد. من میخواهم تنها چند سوالی از شما در باره مسایل مربوط به صلح بپرسم. باید بگویم که علاقمند هستم نظر تانرا در مورد

بفهمم. جوابهای شما محرم بوده و اسم تان به هیچ کسی داده نخواهد شد، ضمناً نظریات شما با صدها نظر دیگر یکجا تحلیل و ارزیابی میشود. بناءً تمام معلومات شما محرم خواهد بود. در صورتی که مصاحبه را می خواهید ثبت نمائید باید از مصاحبه شونده اجازه بگیرید. لطفاً جدول ذیل را بعد از انتخاب خانوار توسط روش دست راست خانه پوری نمائید:

شماره	نام اعضای خانواده که سن شان ۱۸ یا از آن بالاتر باشد	عمر
۱		
۲		
۳		
۴		
۵		
۶		
۷		
۸		

از روی لیست فوق شخص مصاحبه شونده را در جدول ذیل تثبیت نموده و مصاحبه را با وی انجام دهید.

نمبر خانه	تعداد اعضای خانواده									
	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
خانوار اول	۱	۲	۱	۳	۱	۴	۱	۵	۱	۶
خانوار دوم	۱	۱	۲	۲	۲	۳	۲	۴	۲	۵
خانوار سوم	۱	۲	۳	۱	۳	۲	۳	۳	۳	۴
خانوار چهارم	۱	۱	۱	۴	۴	۱	۴	۲	۴	۳
خانوار پنجم	۱	۲	۲	۳	۵	۶	۵	۱	۵	۲
خانوار ششم	۱	۱	۳	۲	۱	۵	۶	۸	۶	۱
خانوار هفتم	۱	۲	۱	۱	۲	۴	۷	۷	۷	۱۰
خانوار هشتم	۱	۱	۲	۴	۳	۳	۱	۶	۸	۹
خانوار نهم	۱	۲	۳	۳	۴	۲	۲	۵	۹	۸
خانوار دهم	۱	۱	۱	۲	۵	۱	۳	۴	۱	۷

شهرت و معلومات مصاحبه شونده

نام:	سن:	جنس: مرد ☐ زن ☐
زبانی مادری:	قومیت:	درجه تحصیلی:

شغل:	اداره یا نهاد مربوط:	شماره تماس:
قریه:	ولسوالی:	ولایت:
تاریخ مصاحبه:	وقت شروع مصاحبه:	وقت پایان مصاحبه:

۱- به نظر شما، چه موانعی سر راه صلح پایدار می باشند؟ لطفاً فقط پنج گزینه را انتخاب کنید.

الف	داعش	ر	مافیای مواد مخدر
ب	اداره ضعیف ولایتی	ز	کشور های همسایه
ت	مافیای معادن	س	فقر
ث	حضور نیروهای خارجی	ش	مافیای قدرت
ج	گروه های تروریستی خارجی	ص	فساد
د	نبود علاقه مردم	ض	تنش های قومی
ذ	نبود حاکمیت قانون	ط	گروه های مسلح محلی
ظ	دیگر (لطفاً بنویسید):		

۲- چه فکر می کنید، دلایل عمده که جوانان به گروه های مسلح به خصوص طالبان می پیوندند کدام ها اند؟ می توانید چندین جواب را نشانی کنید.

الف	ایدولوژیک	ح	نبود فرصتهای کاری
ب	نارضایتی	خ	حضور نیروهای خارجی
ت	دلایل اقتصادی	د	جنگ سالاران محلی
ث	حکومت/حکومتداری بد	ذ	فساد در سیستم قضایی
ج	حرص در استفاده از قدرت	ر	دیگر (لطفاً بنویسید):

۳- آیا باور دارید که دولت اراده سیاسی برای آوردن صلح دارد؟ لطفاً یک جواب را انتخاب نمایید.

۱	قویاً باور دارم	۳	باور ندارم
۲	تا حدی باور دارم	۴	هیچ باور ندارم

۴- آیا باور دارید که طالبان اراده سیاسی برای آوردن صلح دارند؟ لطفاً یک جواب را انتخاب نمایید.

۱	قویاً باور دارم	۳	باور ندارم
۲	تا حدی باور دارم	۴	هیچ باور ندارم

۵- آیا شما باور دارید که مذاکرات مستقیم بین دولت و طالبان منتج به صلح خواهد شد؟ لطفاً یک جواب را انتخاب کنید.

۱	بلی، باور دارم که به صلح منتج خواهد شد	۳	تخیر باور ندارم
۲	بلی تا حدی باور دارم	۴	نمیدانم

۶- اگر رهبری طالبان توافقنامه صلح را امضا کنند، آیا فکر می کنید این توافقنامه توسط همه گروه های مختلف طالبان قبول خواهد شد؟

۱	همه گروپ های طالبان	۲	فقط طالبان مستقر در قطر
---	---------------------	---	-------------------------

۳	طالبانی که مرتبط به رهبری کویته هستند	۴
---	---------------------------------------	---

۷- به نظر شما کدام یک از گزینه های زیر در مذاکرات صلح میتواند از منافع شما نمایندگی مؤثر نماید؟ جواب مورد نظرتان را انتخاب نمایید.

۱	دولت	۵	احزاب یا گروه های سیاسی
۲	جامعه مدنی	۶	رهبران مذهبی/ بزرگان قوم
۳	نمایندگان قربانیان جنگ	۷	زنان
۴	نمایندگان جوانان	۸	

۸- تا چه اندازه نقش دولت در مذاکرات و صلح با طالبان مهم است؟ لطفاً یک جواب را انتخاب کنید.

۱	بسیار مهم است	۳	مهم است
۲	مهم نیست	۴	نمی دانم

۹- سه اولویت مهم شما کدام است که در اجندای گفتگوهای مستقیم با طالبان شامل گردد؟ به ترتیب اهمیت بنویسید

۱	
۲	
۳	

۱۰- برای دست یابی به صلح، از کدام موارد زیر حاضرید بگذرید؟ میتوانید چندین جواب را نشانی کنید.

الف	عدالت اجتماعی	ح	حقوق بشر/زنان
ب	تعلیم و تربیه اناث	خ	کارکردن زنان بیرون از خانه
ت	انتخابات	د	کمیسیون حقوق بشر
ث	آزادی بیان	ذ	نظام جمهوری
ج	هیچکدام از موارد بالا	ر	

۱۱- به نظر شما برای اعمار صلح دوامدار یک ستراتیژی خوب کدام است؟ میتوانید چندین جواب را حلقه کنید.

الف	تقویت فرهنگ شفافیت، جوابدهی موثریت پاسخگویی نهاد های دولتی (حکومتداری خوب)	ح	تأمین حقوق و فرصت های مساوی برای همه
ب	پاسخگویی به نارضایتی های قربانیان	خ	سرمایه گذاری بر جوانان برای یک آینده پایدار
ت	حاکمیت قانون	د	ارائه خدمات عامه
ث	تعلیم و تربیه با کیفیت	ذ	فرصت های کاریابی برای جوانان
ج	تقسیم قدرت	ر	شمولیت زنان در انکشاف کشور

۱۲- آیا آرزو دارید که در آینده آتش بس شود؟ لطفاً یک جواب را انتخاب نمایید.

۱	بلی	۲	نخیر
---	-----	---	------

۱۳- برای تقویت روند صلح در توان شخصی خویش چه کرده می توانید؟ میتوانید چندین جواب را نشانی کنید.

۱	من دشمنان خویش را خواهم بخشید	۲	من گفتگوها را تسهیل خواهم کرد
۳	به خانواده و فرزندانم در مورد فواید صلح آگاهی می دهم	۴	با اقارب و اعضای جامعه در مورد صلح بحث می کنم
۵	هیچ چیزی نمی توانم انجام دهم		

۱۴- توقعات شما از کشورهای همسایه در قبال پروسه صلح چیست؟ میتوانید چندین جواب را انتخاب نمایید.

۱	توقف حمایت از گروه های مسلح	۲	عدم تهیه نمودن پناه گاه برای گروه های مسلح
۳	ایجاد روابط با ما بر اساس اصل حقوق همسایگی در اسلام	۴	سهم گرفتن فعالانه در پروسه صلح
۵	بازی نمودن نقش تضمین کننده در توافقنامه صلح	۶	سهم گیری در فعالیت های بعد از توافقنامه صلح
۷	سهم گیری در فعالیت های اقتصادی در سطح منطقه		

۱۵- شما از ملل متحد، جامعه بین المللی و کنفرانس تعاون اسلامی در تسهیل پروسه صلح چه توقع دارید؟ حد اقل سه توقع خودرا بنویسید.

۱	
۲	
۳	